

1914. 2. szá

1914. 2. sz

Ajándék

Mikes Árminné grófné felv.

MIKES TIMA GRÓFNŐ — ERDÉLYI NÉPVISELETBEN

"Old England"
Rácz Dániel

Robes, Ladies coat, Furs.
Robes, Manteaus, Fourrures.

Budapest.
17. Hegy-utca 22.

NAGYIMRE

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
 VIRÁGNAGYKERESKEDŐ ÁLLANDÓ
 VIRÁGKIÁLLÍTÁSÁBAN „TÁRSASÁG”
 ELŐFIZETŐI KEDVEZ-
 MÉNYBEN RÉSZESÜLNEK

Muzsa-féle Eau de Cologne üdit, frissit, szépít!

A "SKALA" HANGVERSENY
 RENDEZŐ IGAZGATÓSÁG
 AZ IDÉN A KÖVETKEZŐ HANGVERSENYEKET RENDEZI

MŰSOR:

FEBRUÁR 18 (VIGADÓ)

HEIFETZ

Jascha hegedűművész (az orosz paganini) hangversenye
 Helyárak 3-15 korona

.....

MÁRCIUS 16 (VIGADÓ)

FEINHALS FRIGYES

operaénekes és

HENRI MARTEAU

hegedűművész hangversenye Helyárak 3-15 korona

.....

MÁRCIUS 21 (VIGADÓ)

ENRICO TOSELLI

zongoraművész és zeneszerző hangversenye
 Közreműködik ERMINA GOMEZ, operaénekesnő
 Helyárak 3-15 korona

.....

MÁRCIUS 30 (VIGADÓ)

EDITH de LYS

a londoni Convent Garden tagjának hangversenye. Közremű-
 ködik a magyar kir. Operaház zenekara Kerner István karnagy
 vezetésével Helyárak 3-20 korona

LAPUNK ELŐFIZETŐI EZEN HANGVERSENYEKRE A JE-
 GYEKET 40 SZÁZALÉK ÁRENGEDMÉNNYEL KAPHATJÁK
 A KIADÓHIVATALBAN (IV. KER., KRISTÓF-TÉR 2. SZ.)

LITKE

Casino
for England
Cremant Rosé
Sport

FARSANGI ALBUM-SZÁM

A Társaság

I. ÉVFOLYAM

BUDAPEST, 1914 FEBRUÁR

2. SZÁM

ELŐFIZETÉSI ÁR: EGÉSZ ÉVRE 18 K,
FÉLÉVRE 10 K, EGYES SZÁM ÁRA 1.60 K
KÜLÖN ALBUM-KIADÁS 3 KORONA

FŐSZERKESZTŐ DOBAY ISTVÁN DR.
SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, RITZ SZÁLLÓ
TELEFON 60-88

KIADÓHIVATAL: IV, KRISTÓF-TÉR 2
☎☎ TELEFONSZÁM: 78-98 ☎☎
☎☎ MEGJELENIK HAVONTA ☎☎

RICKL EDITH, AZ URI PIKNIK FEJDISZ-ESTÉJÉN.

Balogh Rudolf foto.

A RÉGI MAGYAR TÁRSASÁGBÓL.

IRTA DOBAY ISTVÁN

Szeretem a régi írásokat s a kopott fedelű öreg könyveket, melyek a multról beszélnek s rég mult idők embe-
reivel ismertetnek meg. Elábrándozom az egyszerű, kedves emlékeken s szeretettel simogatom a sárgult leveleket, melyekből lágyan hullnak elém a megfakult ósdi emlékek.

Mi, az új idők gyermeke ésszel fel sem érjük annak a kornak szépségeit, s csak nemesebb érzés emelhet abba a hangulatvilágba, melynek tompult emléke rejtett falu harangjának távoli kongásaként száll felénk s hova-tovább végkép elhal a meg nem értő jelen idegen légkörében.

* * *

A hatvanas évek eseményei nagy befolyással voltak a vajadás alatt álló magyar társadalmi élet kialakulására s oly irányban való fejlődésére, melynek mintájául, eszményképeül abban az időben is az angol társadalmi életet ismerték el.

Orient-express kocsija nem hozott ugyan bennünket akkora közelségbe Angliával mint ma, azonban a vágy: új embereket, tájakat szokásokat ismerni, sohasem lepte meg annyira az embereket, mint a magyar alkotmány újjászületésének lázas évtizedében.

Az előkelő neveléshez tartozott a nemesi családok fiait külföldre küldeni, hogy a francia és angol societásban tapasztalt szokások meghonosításával új életet, finomult tonust vigyenek az akkortájt legjobb köreinkben is lábra kapott betyáros izü szalonéletbe.

A társaságnak bálványai, ideáljai voltak, akik magasra nőttek a többiek fölé, s akiket utánozni, jóban s rosszban követni szokássá vált, a *bon-ton*-hoz tartozott.

Rég elfelejtett, s azt hiszem kevesek által ismert (a hetvenes évek budapesti társaságáról — ismeretlen szerzőtől származó) könyv, s érdekes öreg levelek kerültek kezembe, melyben nagy ember- és társadalomismeretre valló jártassággal, színesen, nehézkes korát meghazudtoló könnyű stílusban festi meg az ismeretlen író a kiegészítési évek több kimagasló alakjának élet és jellemrajzát, — az *akkori magyar társaságot*. Keveset akarok változtatni az eredeti írásokon, a nyelvezet régies formáját fogom csak új köntösbe öltöztetni, óvatosan ügyelve, nehogy a restaurált kép patináján egy karcolásnyi csorbát is ejtsék.

I.

ID. ANDRÁSSY GYULA GRÓF.

A hatvanas években a budapesti előkelő társaság legérdekesebb alakja id. *Andrássy Gyula* gróf volt. Ellen-ségei Europa legnagyobb bojárjának nevezték. Pedig nem volt igazuk. *Andrássy Gyula*ban a bojárja alig emlékeztetett egyéb, mint a moldvaiasan barna arcbőr, s talán annak némi hatása, hogy ugyancsak kivette részét a párisi életből. Szíve, elméje, átlagos mágnási stílus szerint, minden ízében magyar volt. Legfeljebb ifjúságának álomképe volt idegen, — a mennyiben még talán az első jelentőségteljes menyecske-kotillont sem táncolta el, s máris *Pittről* és *Foxrol* álmodozott.

Azonban nem *Talleyrand*, nem *Polignac*, nem *Guizot* voltak az ő ideáljai, nem ilyen magyar minisztereket vágyott

ő Magyarország kormányának még vadonatúj székein látni, hanem olyat, a ki többet kergeti a rókát, mint a hivatalos aktát, de a kit mégis nagy miniszterül ünnepel az egész nemzet, s a kit a nagykövetségétől az utolsó kalaposlányig minden nő bámul, szeret, imád. Le is főzte e részben Pittet és Foxot is, mert a mit ő végig csinált, arra egyikük, de még a páratlanul genialis *Palmerston* lord sem volt képes. Ő azonban ifjúkori álmait is lefőzte. *Andrássy Gyula*, ki a forradalom alatt oly éles pasquillokat rajzolt, a kinek nevét fennen emlegette a *Haynau* korszakbeli bitó: férfikorában már négyest lejtett a carevnával, aranygyapjas, sőt mint a honvédség megalapítója, tábornoki rangot kapott.

* * *

— *Andrássy Gyulának jó szíve van.* — Ezt mondta róla 1867-ben *Kossuth*. És ez nem utolsó dicséret egy emberről, a kinek oly hosszú időre mesterségévé vált a miniszterség. Jó szíve nem is vonható kétségbe. Sőt hozzá tehetjük, hogy bizonyos társadalmi határig mindenki másnál figyelmesebb tudott lenni. Hálás volt mindazok iránt, a kik hozzá az élet különböző körülményei között igazán odaadó barátsággal viseltettek.

Miniszterré tette *Tóth Vilmost*, *Kerkápolyit*, legfőbb államszéki elnöké *Gajzágót*, *Tisza Lajost*, miniszterelnökké *Bittó Istvánt*, *Wenckheim Bélát* és *Tisza Kálmánt*.

Wenckheim Bélát — *Tisza Kálmánt*, de hát hogyan? — A hála érzelmei csatolták mindkettőhöz.

Kevés ember tudja, hogy még 1867 tavaszán nem miniszterelnöknek, hanem egyelőre csak honvédelmi miniszteri államtitkárnak szánták *Andrássy Gyulát*. Döntő helyen miniszterelnök-jelölt, — az időszerint *Mikó Imre* gróf volt. Meghallotta ezt *Wenckheim Béla* báró s egészen kikelt a képéből. — *Was, der Gyula ein titkár? Ez teljesen lehetetlen.*

Valódi gavallér nem lesz soha semmiféle titkár, még államtitkár sem — gondolta magában az ő saját szerű észjárásával a nemes báró, — s azonnal hozzálátott *Deák Ferenc* legbizalmasabb környezetében a munkához. Csakugyan sikerült is az öreg urral alkalomadtán azt a nyilatkozatot tételni, hogy bizony *Mikó Imre* minden nagy érdemei mellett sem egészen alkalmas koronázó miniszterelnöknek, miután erdélyi és nem az anyaországból való.

A mint e bizalmas nyilatkozat megtörtént és döntő helyen egy más alkalmasabb miniszterelnök-jelöltre kezdtek törni a fejöket, — előállnak az udvari kottériának emberei, akik már 1866 nyara óta különös pártfogásukba vették *Andrássy Gyulát* és rákezdik, — egyébként a legjobban kiszámított tapintattal — variálni, hogy koronázó miniszterelnöknek csak egyetlenegy ember alkalmas és ez *Andrássy Gyula* gróf.

A dolog sikerült és *Andrássy Gyula* gróf nem is felejtette el, hogy részben mennyit köszönhet *Wenckheim Bélának*, — habár ez utóbbi lovagiasságáról szintugy, mint *Andrássy Gyula* önéretéről határozottan feltehető, hogy az érdekében tett lépések részleteiből a legkülönbözőbb elemek inkább tudhattak egyetmást, mint ő maga.

Andrássy Gyula halálával emlékezett vissza arra a tanácsra is, melyet neki, akkor még mint a külügyek befolyására jogosult magyar miniszterelnöknek, 1870-ben, a francia-német háború kitörésekor *Tisza Kálmán*, mint az ellenzék vezére adott.

Augusztai királyi hercegasszony és Festetics Tasziló herceg.

Balogh R. felv.

Ezért egyengette ő Tisza Kálmán miniszterelnöki pályáját Bécsből — és ugyanannyival is inkább, mivel Tisza Kálmán kimagasló egyéniségében s társadalmi állásában Andrásynak is föl kellett akkor már ismernie azt a nevezetes szerepet, amelyre egy ily férfiú hivatva volt.

* * *

Andrásynak mint államférfiúnak kortársai szerint két hibája volt.

Először nem szerette egyáltalán a betűző hivatalos munkát s különösen lenézte, hogy ne mondjam utálta az egész kormányzati s törvényhozási politikát.

Azután meg mint politikus annyira telivér arisztokrata, hogy a különben oly jó szívű, oly párisiasan szeretetreméltó *szabadelvű* politikus határozottan közelebb áll, legalább lelke belsejében, — az ugynevezett ó-konzervatív maradványokhoz magánál *Sennyei* Pál bárónál is.

Hogy nem szerette a sablont, a mi geniálitásának főjellemvonása volt: keserves tudomásul vették annak idején az ő saját közegei és szintoly keserves tudomásul vették az ő utódai is a Sándor-palotában, s nem kevésbé a Ballplatzon.

— Menjetek, csináljátok ezeket a belügyeket magatok közt ahogy akarjátok, — csak hagyjatok nekem békét, — szólott rendesen minisztertársaihoz, midőn ezek a legfontosabb törvényhozási, megye- és községrendezési kérdésekben, vagy a bírói hatalom gyakorlásáról és a bírói felelősségről szóló kérdésekben vitakoztak.

Brillians esze volt. Általános műveltség dolgában

határozottan vetekedik igen sok európai miniszterrel. E mellett a fogékonysága élénkebb, mint igen sok híres államférfié és tán mint a legtöbb diplomatáé! Sokat látott, sokat hallott, szeretett gondolkodni, sőt tanulmányozni is, ha éppen valamely kedves ötlete támadt. Országgyűlési beszédei gyakran tartalmasabbak és önállóbb tanulmányon alapulók, mint nem egy honatyáé, a ki mint parlamenti erő a szellemvilág lovagjaként vágyott feltűnni.

Hanem a vér, az a hő, az az örökké szikrázó keleti vér! Ez az, a mi nem engedi őt állandó, rendszeresen kitartó munkára. *Majd ha kiforr*, — amit szivből kíván neki minden magyar ember — mondogatták abban az időben — akkor fogja ő még csak az ő dus természeti adományait a haza javára igazán értékesíthetni.

* * *

Andrassy Gyula szalonja magyar miniszterelnök korában a nyugateurópai főuri fény és magyar szívettség szalonja volt. Nem tekintve a *Károlyi* Mihály grófék oktogonját, nem is volt még annyira demokrata főuri szalon Budapesten. Az az hogy nem is fejeztem ki magam szabatosan. Andrassy Gyula jó hazafi, ragyogóan szellemes gavallér. nemesen érző, modern műveltségű, világlátott főúr: de nem akart ő demokrata lenni még akkor sem, a midőn beeresztette, sőt a lehető legédesgetőbb módon meghívatta az ő miniszterelnöki szalonjába nemcsak a kevésbé előkelő származású képviselőket, állami tisztviselőket, de a legigénytelenebb írókat, zszurnalistákat is.

Ugy látszik, derüs diplomtizálásai, udvarolgtásai és lovagolgtásai közben beérte ő a demokrácia ama fogalmával, a mely Guizot nyelvén szólva, mindössze is csak *fejszámszerinti tömeguralmat* lát a demokráciában, a nélkül, hogy csak távolról is sejtene, mily fenséges nagyszerű az az eszme, — az összes emberi töke értelmi, erkölcsi és anyagi erőinek lehető legjobb, lehető legközhasznubb állami és társadalmi evolúciója, — a mely felé a XIX. század vezérelméi törnek. Andrassy Gyula eszményi lelke jóval magasabbra szárnyal annál a színvonalnál, amelyen az arisztokrácia fogalmának konzervatív értelmezői minálunk még a mult század második évtizedében is állottak.

Andrassy Gyula sokkal otthonosabb volt Párisban, Londonban, semhogy magába nem szította volna a nyugat-európai highelife gondolkodásmódját, és éppen azért az angol lordok és a Saint-Germain szalonjainak mintájára alkotott ő magyar miniszterelnöki szalont.

Magyar mágnásaink nagyrészt oly szalont tartottak és tartanak még ma is, a mely nem annyira *Sutherland* herceg vagy *Chevreuse* hercegné társaskörére emlékeztet, mint a mecklenburgi junkerek, a cseh, osztrák főurak vagy az aragoniai *Ricos Hombres* szalonbeli kaszt-monopoliumára. Andrassy Gyulának nem kellett e részben sem a mecklenburgi, sem a cseh-osztrák erkölcsök: arisztokrata akart ő lenni a szó felvilágosultabb értelmében, és meg is oldotta a művelt modern magyar arisztokrata szalon problémáját ép oly szeretetreméltóan, mint szellemesen.

Igyekezett a nemzet színe-javának lehetően minden férfikitűnőségét tündököltetni az ő csillogó termeiben a születési arisztokrácia mellett, tekintet nélkül ama választó falakra, melyeket a nagyobb műveltség és szellem emberei közé lelkiszegény idők emeltek. A hölgyvilágot illetően pedig elment az ő szalonpolitikájában odáig, a hol a nőnevelés modern egyöntetűségének és a józan gazdálkodási tekinteteknek gyöngéd mérlegelése feszély nélkül állapíthatja meg a legeslegkényesebb fölfogásuk szemében is a határvonalat.

E politikát követte gróf Andrassy Gyula azóta is, hogy Bécsből visszajött, most már sáját dunaparti palotájában. Nagyon helyesen. A báj, melyet az ő estéinek emléke születési rangkülönbség nélkül hagyott vissza vendégeinek lelkében, az a vállvergetésnélküli kedvesség, mellyel velük bánt, s az az őszinte lelkesedés, a mellyel az ő estéinek eseményeiről szalontapasztalt ősz mágnások és vidéki gentrykisasszonyok, átlátszóan finom kacsojú grófnők és száraz parlamenti hivatalosak, irodalmi többé-kevésbbé komoly nagyságok egymásnak, vagy a maguk körében a kandallónál mesélgetni tudtak: eléggé igazolja, hogy gróf Andrassy Gyula nem tévedett, midőn szalonja által eleget kívánt tenni a kor kívánalmainak.

Azután minő szalon is volt a gróf Andrassy Gyuláéké! Ragyogó palota, csupa izléssel. Emelkedettség a gyöngéd-ségben és erőltetésmentes mosoly az igaz magyar szíves-ségben. Időről-időre a legmagasabb kitüntetésben is részesültek, mely magyar hölgyet, magyar urat valaha csak érhetett a társas érintkezésben. Megjelent itt, a világtörténelmi szerepre jutott aranygyapjas magyar grófnál az uralkodóház egyik-másik tagja, sőt nem egyszer maga az uralkodó pár is és nem kevésbbé kegyes leereszkedéssel olvadt bele az est harmóniájába, mint ahogy ezt ezelőtt legfőljebb a *Schwarzenberg*ek, *Lichtenstein*ok hercegi palotájában Bécsben, de magyar állam-

polgár vendéglátó házánál Budapesten még soha nem látták. Hogy mindez így sikerült, a legfőbb érdem minden-estre *Katinka* grófnéé, Andrassy Gyula gróf feleségéé volt. A *Tuillériák* bálján hajadon korában, a *Ballplatzon* menyecske korában, első volt ő mindig a hölgyek koszorujában. De hogy is lehetne ez másként? Hisz *Kendeffy* Ádám gróf leánya volt ő — olyan főuré, a kinek daliás alakjáért, lovagias emlékeért még sokáig sűrű könnyeket hullattak Erdély legválasztékosabb dámai.

— Könnyü nektek a régi jó időkön mosolyogni — szokták mondani az erdélyi főrangú nők az ifjabb nemzedéknek — de csak éltetek volna abban az időben! Mi ez a mostani fiatalság azokhoz a férfiakhoz képest, a kik nekünk a mi ifjuságunkban a szépet tették! Milyen lovagias, milyen gyöngéden figyelmes, igazán uriasan szép, finom emberek voltak ők! Minő páratlan ember volt az a *Jósika* Samu, meg a *Kendeffy* Ádám. Édesatyját nők bámulták imádásig: Andrassy Gyuláné grófnét azonban férfiak és nők egyiránt csodálattal környezték. Kitűnő nő minden tekintetben, elannyira, hogy még akkor is, ha nem előkelő grófkisasszonynak született volna, hanem csak szerény állásu nemes kisasszony lett volna, a melynek őt az *Oesterreich seit Világos* szerzője *Rogge*, német alapossággal megtenni igyekezik, — még az esetben is méltó lett volna arra, hogy magyar miniszterelnökné legyen.

Férjének külügyminisztersége alatt hivatalosan is őt illette az első hely a hagyományos császárváros nő-társaságában. De hát a császárváros nem ezért híres éppen arról, hogy olyan nagyon hagyományos császárváros, hogy ne jöhetnének benne többé kevésbbé épületes összeütközésbe az államhatalom előkelő közegeinek tekintélyéről szóló modern tanok a spanyol-cseh eredetű udvari hagyományos fölfogásokkal, — éppen úgy az ebédlő asztaloknál, mint a kanapékon. Nem csoda tehát, ha az a sok hercegné nagyon zokon vette, hogy egy grófné mélyebb tisztelet és még tüntetőbb hódolatok tárgya, mint egy hercegné.

Már már a tabourettek harcának jellegét vette fel a válság, de *Andrassy* Katinka grófné sem azért a *Kendeffy* Ádám leánya, meg nem is azért vitt első rendű szerepet már III. *Napoleon* udvarában, hogy meg ne tudta volna oldani a kérdést, épp oly tapintattal, mint méltóságosan.

Katinka grófné boldog anya. Érdekesen szép, okos leányát egy feltűnően szép ifju gazdag főur vette feleségül, gróf *Batthyány* Gézának és a nagy gróf *Batthyány* Lajos leányának, gróf *Batthyány* Emmának a fia, aki már fiatal korában mint főispán örködött egy jeles értelmiségű megyének ügyein. Idősebb fia gróf *Andrassy* Tivadar, országos képviselő, gróf *Zichy* Rezsőnek és gróf *Péchy* Manó főkamarmester leányának, gróf *Péchy* Jacquelinának bájos leányával kelt egybe. *Van még egy ifjabb fia is, — írja az akkori krónikás — a ki szintén sokat ígér.*

A telet Andrassy Gyula grófék rendszerint a magyar fővárosban, a nyarat részint Zemplénben, — *Terebesen*, részint Erdély havasai között élték le, hol a gróf csinos vadászkastélyt építtetett, s a honnét vadászcsapatainak élén száguld örök napbarnult arccal, de a belső hévtől caesarilag nekifeketült kék szemekkel, mint egy egészen modern legenda havasainak királya.

Minő vakmerő csillagzat! Minő álomképek! Milyen mult, — milyen jelen! És ki tudja még, minő jövő!

Balogh Rudolf felvétele

BATTHYÁNY GYULA GRÓF — AZ ERNST-MUZEUMBAN

HALADÁS

IRTA VAY GÁBORNÉ GRÓFNÉ.

Nemrég olvastam a lapokban, hogy Budapest egyik külvárosában, egy házaspárt találtak félig megdermedve s a közeli rabkórházba szállították őket. Rövid idő múlva a férfi meghalt, az asszony pedig elbeszélte, hogy a férje tizenöt évig dolgozott mint ács az ó-budai hajógyárban. Egyszer aztán tüdőbeteg lett, s mivel nem tudták hasznát venni, elengedték a gyárból! Ettől kezdve nyomorba jutottak. Lakásbért fizetni nem tudtak; kitették őket az utcára. Éheztek, fáztak, koldultak!

Éjjeli menedékhelyeken huzódtak meg; épülő házak falai között kuporodtak össze éjszakára! — Egyszer aztán — két napi éhezés után, kimerülve, holtfáradtan — megálltak. Nem bírtak tovább menni, nem tudtak tovább küzdeni! A kerepesi temető kőfalához közel, — ott, a hol az utolsó házak állanak, *összedült* ez a két ember és várta a kegyetlen, nagy, irgalmas halált! Ennyi az egész! Mondhatnám mindennapi eset, csak hogy ritkán kerül a nyilvánosságra. — A XX. század tangó korszakában sokan lesznek, a kik azt fogják mondani: A férfi bizonyosan iszákos volt, az asszony pedig kicsapongó, ezért jutottak a nyomor végső fokára.

Nem vitatom, hogy igazuk van-e vagy sem; lehet hogy így van — de ép úgy lehet az is, hogy nem így volt. Talán akartak dolgozni, de nem adtak nekik munkát! Talán nagyon is becsületesek voltak, azért nem boldogultak! Talán csak gyengék voltak, — gyengébbek, mint mások, és ezért tiporták el őket!

* * *

A főváros mulatóhelyein vigan folyik éjjelenként a dáridó. Önérzettel, kitartással, fáradthatatlanul lejtik a legujabb divatu táncokat; hasznos kulturmunkát végeznek; az idő értékét megbecsülik, a közjónak használnak; az emberiséget fejlesztik — fontos missziót végeznek!!

* * *

A Dunakapitányságra hoztak egy 12 éves fiut — mert lopott. Az utcán fogták el. Mikor kikérdezték, azt mondta, hogy anyja mosni jár napszámba — ebből tartja fenn saját magát és gyermekét.

Egy napon az asszony megbetegedett, nyomorúságos

fekhelyéről felkelni nem tudott; kifogyott a tűzifa, nem volt mivel főzni, mivel melegíteni a kis szobát. A fiu kiment az utcára, megleste a szénhordó kocsikat és egy kis kosárba összeszedegette a kocsi hátulsó részéről azokat a széndarabokat, melyeket a szekér mozgása kirázott.

Egy járókelő, akinek valószínűleg meleg szobája volt otthon, figyelmeztette a kocsist, hogy „lopják“ hátul a szénét. Erre ez leugrott — a fiu futásnak eredt, többen azt kiáltották, hogy „fogjátok meg a tolvajt“, és megmozdult az utca! Hamar utólérték a gyermeket. Három felnőtt ember hősiiesen lefogta a halálra rémült fiut; az egyik közülök igen bátran pofon is ütötte, azután átadták a rendőrnek — ez viszont bekísérte a Dunakapitányságra!

Azért „lopott“ az „elvetemedett gaz fickó“, hogy legyen mivel fűteni beteg édesanyja hideg oduját!

* * *

A főváros mulatóhelyein vigan folyik a dáridó. Önérzettel, kitartással, rendületlenül lejtik a legujabb táncokat; hasznos kulturmunkát végeznek; megbecsülik az idő értékét; használnak a közjónak; fejlesztik az emberiséget — haladnak — és fontos missziót végeznek.

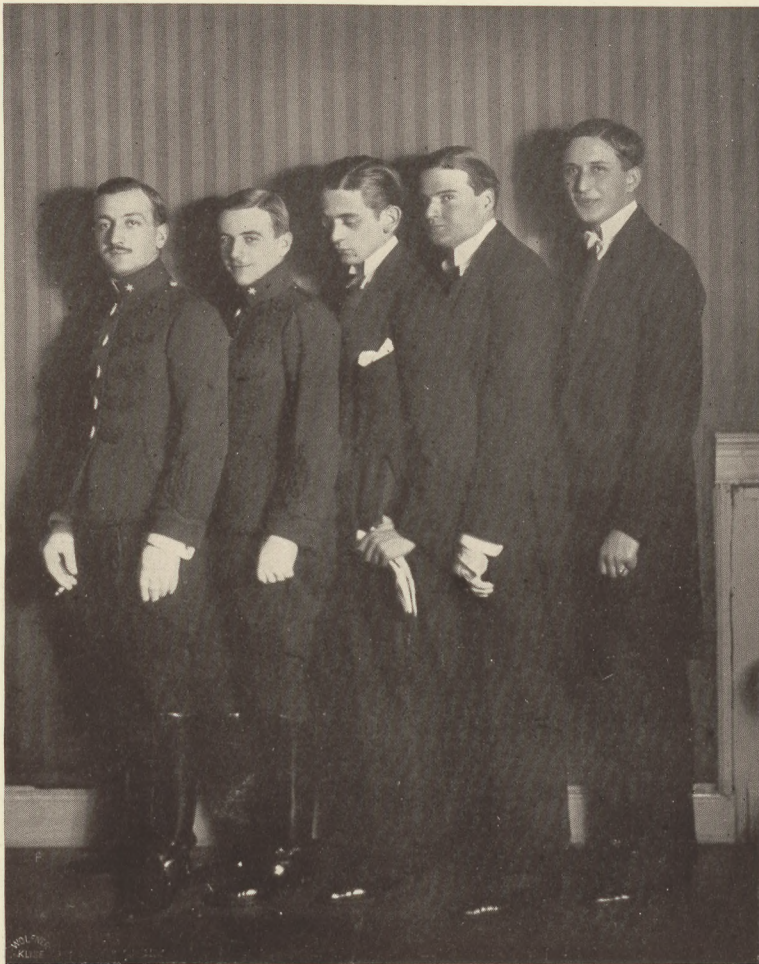
* * *

Zuzmarás fagyos januári nap volt; keményre fagyott talajjal, szürke, szomorú égbolttal. Óriás néptömeg tolong egy épület körül. Ember-ember hátán — főképpen asszonyok, leányok — a különféle osztályok minden rétegeiből, kalapos, prémes hölgyek; polgáriasan öltözött

nők, téli sportokra készülő hajadonok, fejkendőss asszonyok és sok, igen sok leány, a kikről látszik, hogy a munkásosztályhoz tartoznak. Szabóműhelyekben, kis és nagy kereskedésekben, hivatalokban, magánszolgálatban lehetnek alkalmazva, szóval a kenyérkeresők, a tülekedők táborából valók, akik tisztességes keresettel és becsületes küzdelemmel állanak szemben az étellel, a nehéz, könyörtelen étellel!

Hányan lehetnek köztük, a kik munkájukkal egy nyolc tagból álló családot tartanak fenn; a kik reggeltől estig robotolnak, hogy az agg szülő utolsó éveit megkiméeljék a legkeményebb nélkülözésektől, vagy egy tehetségesebb kiskorú fivérnek az iskoláztatását tehessék lehetővé.

Látom magam előtt azt a szegény leányt, a ki varrásból tartotta fenn özvegy édesanyját, a ki előrehaladt koránál fogva munkaképtelen lett, ugyszinte az öccsét, aki

Uri piknik rendezői: Szerviczky György, Szabó György, Szinyei-Merse Jenő, Pfeiffer Ferdi, Kvassay László.

öröklött baj folytán, agylágyulásban szenved és önmagát fenntartani képtelen.

Szegény varróleány! Sötét kis udvari szobádban ülsz reggeltől estig géped fölé hajolva — s hajtod-hajtod lábadal a kereket, sorakoztatod egymásután az öltéseket! — Gépelsz, szabod-varrod a fehéreneműt, hogy elkészüljön a megrendelt időre, hogy ne legyen benne hiba, hogy megfeleljen az egyéni izlésnek, hogy el ne veszítsd a megrendelő bizalmát, jóakarátát, s hogy megkapszad érte hosszú, türelmes várakozás után a keservesen megszerzett béredet.

Közben fölkelsz, megfőzöd tehetetlen két hozzátartozódnak a szerény kis ebédet, a rántottlevest, a babfőzeléket; fölteritesz nekik, tányérjuk mellé teszed a „mindennapi kenyeret“, megmosod az edényt, rendet csinálsz a kis háztartásban, — meggyújtod a lámpát és újra géped fölé hajolva, hajtod, hajtod a kereket, fáradtan, szóttanul, lankadatlanul! —

És tornyosulnak a felhők! Szemeid gyengülnek, a munkát nem győzöd; összehalmozódnak a megrendelések és lassan belopózik kis otthonodba a nyomor. Elmaradnak a megrendelők; káros homályok befátyolozzák szemeidet — a kerék megáll, a szoba kihül, soványabb lesz az ebéd és becsületes munkáskezed — öledbe hull!

Megtakarított fillérid egymásután bucsut vesznek tőled; volt egy kis arany láncod Mária éremmel; mint gyermek kaptad, mikor még jobb időket láttál! Helyette

Strelisky felvételei.

*Ghiczy Kálmán és felesége, Sardagna Lenke báróné.
Február 10-én tartották esküvőjüket Hernád-Vécsén.*

Mattyassovszky Zoltán báró és felesége, Rudnyánszky Magda

egy kis cédulát kaptál és ezen az uton megváltasz lassan minden kis ingóságodtól, melyhez egy napsugaras óra, néhány derüs perc emléke fűződött.

Valahogy kitudtad eszközölni, hogy szemeidet egy jószívü ember díjtalanul gyógyítja. A műtét után visszanyered ugyan látóképességedet, de a varrás szemetelő munkáját nem folytathatod többé! Keresel tehát mást — mert a küzdelmet nem adod fel.

Jársz házról-házra; becsengetsz, vársz, kérsz — könyörögsz — nem alamizsnáért, hanem munkáért; becsületes — tisztességes munkáért, hogy talpon maradhass! Tíz helyről üres ígéretekkel, hiu reményekkel távozol! Nyolc helyről elutasítanak, meg sem hallgatnak! Leveleidre — kérvényeidre választ nem kapsz!

Itt-ott ígérnek valamit: telepfelügyelői állást egy menhelynél; házmesternői állást egy kisebb bérháznál, s te vársz, vársz — mig meggyőződsz arról, hogy megfeleltek rólad és mást neveztek ki helyetted!

Ujból folyadmodványt nyújtasz be egy ovónői állásra, a hol öreg anyáddal és beteg öcséddel egy ingyen kis lakásban meghúzódhatnál, gondját viselnéd sok apró idegen gyermeknek, megélhetnél, nem volnál utjában, nem esnél terhére senkinek. Már, már azt hiszed, biztosan elérted célotod; bírod valamely befolyásos egyén ígérését! Türelmesen vársz — türod a fütetlen szobát, a hiányos étkezést, a sok egyéb nélkülözést; bizol, hogy nemsokára javulni

fog a helyzet, talpra állhatsz és megküzdhatsz újra a léttel! De ismételt csalódás, újabb megalázás ér. Reményeid szétfoszlanak; érzed, hogy nem kellesz senkinek — munkádra nincsen szüksége senkinek!! Állva maradtál — küzködtél, mégsem boldogultál. Öreg anyádat a sok nélkülözés ágyba döntötte — és most már a temetőben pihen! Egyedül maradtál félig világtalanul — munka nélkül, senki nélkül!

* * *

Visegrád közelében egy női holttestet fogtak ki a Dunából.

Miután kilétét nem sikerült megállapítani, a helység köztemetőjébe temették el — hangtalanul — virágok nélkül!

* * *

Zuzmarás fagyos téli nap volt; keményre fagyott a föld, szürke szomoru fölötté az égbolt.

Óriási néptömeg tolongott egy épület körül. Ember ember hátán — főleg asszonyok — leányok.

Az épület előtt hatfogatu gyászkocsi áll! Most hozzák ki a nehéz érckoporsót, melyen drága csipkeszemfedő van.

Koszoruk lepik el az egész kocsit, virágok és szallagok! A koporsóban fehér selyemruhában fekszik egy szegény — nagyon szegény nő!

Megmozdul a kocsi; az operaház tagjai gyászdalt énekelnek — a tömeg könyök-harcot viv, hogy közelebb jusson a kocsihoz, hogy többet lásson a pompás gyászmenetből!

Gazdagon viszik — viszik temetni a legszegényebb nőt!

Megölték őt is — úgy, mint a másikat! Az egyiket, mert gazdag volt, a másikat, mert szegény volt. Megölte a kegyetlen társadalom! Megölte ugyanaz a társadalom, amely megveti azt, ki munka nélkül *boldogul*, de nem segíti azt, aki munka híján elpusztul!

* * *

A budapesti mulatóhelyeken pedig tovább folyik a dáridó. Önérzettel, kitartással, rendületlenül lejtik a legörjítőbb táncokat; hasznos kulturumkát végeznek; megbecsülik az idő értékét; használnak a közjónak; fejlesztik az ízlést, haladnak — és komoly, fontos missziót végeznek!!

Astuto dei duechi di Lucchesi György, Astuto dei duechi di Lucchesi Györgyné, Astuto di Lucchesi Adriane, Perozzi Ettore grófné, Astuto di Lucchesi Dolores, Astuto di Lucchesi Mercedes, Ruggeri Settembrini gróf. Meet alle Capanell 1914.

Sbisè o. kir. u. fényképész

AZ ANGOL TÁRSASÁGBÓL

London, február 14.

Rég nem dicsekedhetett vadászévad oly gazdag programmal, mint az idei. Természetesen e sikerben nagy érdeme van csalfa napisten-asszonynak, a ki itteni szokása ellenére, nem burkolózik ködhomályba, hanem ragyogó arccal mosolyog az örökké zöld angol mezőre és egybegyült vadásztársaságra. Úgyszólván alig mulik el nap, hogy a kürt hangja össze ne gyűjtse a társaságot, hogy azután merész lovasok és fáradhatatlan amazonok egy-egy főuri rezidenciában táncmulatsággal ünnepeljék a modern sportok szeniorát. A sok kiváló lovas között, kik részt vesznek az idei vadászaton, a legapróbb, az alig hét éves kis lady *Alexandra Margaret Spencer* aratta a legnagyobb elismerést. Kicsiny fehér ponnyján oly korrekt, peckes tartással ül, hogy dicséretére válnék akármelyik champion lovasnak.

A mult héten megtartott *Pytchley Hunt*, melyet fényes bál követett, egyik kimagasló epizódja a vadászévadnak. A falkavadásztársaság mestere, *lord Annaly* kastélyában különösen jól érezte magát a főrangú aranyifjuság, mivel ott, még a napjainkban is félelmes garde de dames-ok csak nagyon gyér számmal voltak képviselve. A vendégek nagy része, a *devonshirei* herceg és hercegné, lady *Salisbury* és lady *Mary Cecil*, *lord Cavendish Bentinck*, *sir Richard Sutton* és még sokan, a vendéglátásáról ismert *lord Spencer*, *Althorp* ura kastélyában gyűlt össze.

A régi Tudor időkől való, renovált *Althorp* nagy termei alig pár évvel ezelőtt együtt látták Anglia színe-javát azon a bálon, melyet az elhalt *lord Spencer* rendezett huga, lady *Adelaide Spencer* tiszteletére, kinek esküvője *Mr. Sydney Peelle* február végére van kitűzve. Lady *Adelaide* általános kedvelt eszes, szellemes modoráért és azért a ritka adományért, hogy egymaga el tud szórakoztatni egy egész társaságot. Vőlegénye, *lord Peel* fivére, a yemonary ezredben szolgálva részt vett a bur háboruban és most a *City* hatalmasai közé tartozik, lévén az egyiptomi bank és több nagy kanadai pénzügyintézet igazgatója.

Az idei udvari ünnepek sorozata három nappal a parlament megnyitása után, február 13-ikán vette kezdetét az első udvari bállal. Főrangú körökben az első udvari bál mindig az unalmas ceremóniák közé számít. Többnyire erősen hivatalos jellege van, mert dacára, hogy itt is történnek már bemutatások, főleg a külföldi követségek, miniszterek és egyéb kormány-dignitáriusok és családjaik tiszteletére rendezik. A folytonosan szaporodó udvarképesek száma folytán ismét öt udvari bál van tervbe véve: a másodikat husvét előtt, az utolsó hármát május és júniusban tartják. A fiatal debutanteok közül legnagyobb érdeklődéssel lady *Maud Cavendish*, a *devonshirei* herceg legidősebb leányának bemutatását várják, ki *Mary* hercegnőnek egyik legkedvesebb barátnője. A többiek közül még különösen meg kell említenem lady *Mary Hamilton*, az *abercorni* hercegi pár legidősebb leányát, a bájos lady *Cynthia Cadogant*, lady *De Meux* harmadik leányát, ki igazi kis művészlélek hírében áll és lady *Gordon Lenoxot*, *lord* és lady *March* második leányát, kiről már előre azt mesélik, hogy az idei season szenzációja lesz.

Atholl herceg január 16-án ünnepli meg hercegi rangja öröklésének ötven éves jubileumát. A herceg óriási kiter-

Sir Richard Paget zongorán kíséri Karina asszonyt.

Madame Karina két kicsi tanítványát tánra oktatja.

jedesü birtokain lázasan folynak az előkészületek a nagy ünnepségre, melyen részt vesznek összes alkalmazottai. Örömtüzek fognak kigyulni a dombokon és este impozáns fáklyásmenetben fog kastélya elé vonulni a hálás nép. Blair Castleban nagy lakoma lesz a herceg utasításai szerint, aki arról is gondoskodott, hogy az egész környék gyermekeinek felejthetetlen emlékű maradjon e nap, miután az apró népek egész napon át a legváltozatosabb mulatságokban fognak részesülni. Az *Athollok* egyik legrégibb családja Angliának, sőt még királyok is voltak őseik között, vagy legalább úgy nevezték őket egy kicsiny szigeten az *Isle of Man*-en, mely egész 1736-ig tulajdonukat képezte.

Az ir tenger e sziklás, mégis szinte exotikus növényzettel bíró szigetét aránylag kevesen ismerik nálunk, pedig ha Anglia látogatói rá tudnák szólni magukat e kissé körülményes kirándulásra, úgy bizonyára meg lennének jutalmazva fáradságukért. Igazi kis földi paradicsom ez, mely régi történelmi nevezetességü látványosságai mellett kényelmes szállókkal is rendelkezik fővárosában *Douglasban*. Különösen a nyári évadban a fashionable világból is sokan felkeresik, évenként megtartott auto-versenyei miatt. Eredeti kis köztársaság-forma ez; külön parlamenttel és önkormányzattal bír, s azok közé a boldog földdarabok közé tartozik, melyeket nem kényszerítenek adóemelésekre a folytonosan növekvő fegyverkezések. A manxek országa évenként 10,000 fontot fizet az angol kincstárba, minek fejében Anglia kötelezi magát háboru esetén megvédeni az ellenséges hatalmak ellen. A lakosság legnagyobb része békés farmerekből áll, kik távol a nagyvilág tülekedésétől igazi patriarkális életet folytatnak szabad hazájukban.

Karina asszony, a bájos dán táncosnő, ki mint prima ballerina oly nagy sikert aratott Raymond Rosé covent-gardeni operaévadjában, a karácsonyi ünnepek alatt férjével együtt *Sir Richard* és lady *Paget* vendége volt *Oldfallings Hallban*, Wolverhampton mellett. Ugy látszik a *Pagetek* haladnak a korrallal és nem osztják teljesen őseik nézetét, a kik a régi időkben csak azt a megkülönböztetést ismerték a társaságban: Férfiak, asszonyok, *Pagetek*. Lord *Victor Paget*, mikor tavaly minden családi ellenzés dacára nőül vette *Olive Mayt*, megmutatta, hogy nem sokat törődik a hagyományos családi göggel és nem is volt oka megbánni

tettét, mert bár hozzátartozói eleinte kétségbe voltak esve e hallatlan mezaliánsz fölött, mégis felvették körükbe az egykori kis szubrettet. *Sir Richard* excentrikus ötlete, hogy a legmeghittebb családi ünnepre a bohém világból választott vendéget, már nem keltett olyan nagy felűnést, mivel mindenki tudja, hogy ez a szellemes házaspár rajong a művészetek minden fajáért, különösen a zenéért, miután *Sir Paget* maga is mestere a zongorának. *Karina* asszony pedig nemcsak tündérlábakkal dicsekedhetik, de zenetudással is, és némelyek állítása szerint művészi nivóra vitte játékát a gitáron. *Sir* és lady *Paget* három leánykája közül különösen a két idősebbik el volt ragadtatva az érdekes vendégtől, ki ott tartózkodása alatt a magasabb tánc titkaiba igyekezett beavatni tanulékony kis bámulóit.

Talán egy országban sincs annyira elterjedve a babona, mint Angliában. Szinte azt mondhatnók, hogy nem is volt igazi vérbeli család, mely nem rendelkezett egy családi kísértettel, kastélyának *haunted ving-jével*, vagy nem birt legalább valami hagyományos rossz omennal. Így például a *Clifton* családra gyászt hozott, ha egy hal kivetette magát az ősi fészük mellett folyó *Trent* partjára. Az *Oxen-hameknek* veszedelmet jelentett egy különös fehértollu madár, a *Kirkpatrickokat* félelem fogta el, ha a *Closeburn-i* tavon megjelent egy magányos hattyu, az *Ainsworthoknak* *Roockwoodban* pedig rendesen egy letört hatalmas hársfaág volt a közeli családi gyász jelzője. A modern szellem sokat kiölt e régi babonákból, de azért még most is van annyi, hogy a mi szerény tizenhármás és péntekes babonáink szégyenkezhetnének mellettük.

Ügyesen ki tudják aknázni az angol babonás hitet London számtalan alvalatói, kézjósnoi és különösen a *crystal gazer*-ek. *Alexandra* özvegy királyné kuriózumként gyűjti az ilyen kristálygömböket. *Edwárd* király néhány évvel halála előtt hozott neki egy történelmi nevezetességűt, állítóan ugyanazt, melyet a nagy császár mindenüvé magával vitt hadjárataiban. Azt mesélik, hogy az özvegy cárné, a ki minden évben hónapokat tölt nővérénél, *Alexandra* özvegy királynénál, ittléte alatt soha nem mulaszt el tanácskozni a misztikus világ papnőivel és feltétlen hitelt ad annak a jósnőnek, a ki hónapokkal előre megjövendölte kis unokája végzetes szerencsétlenségét. *Lady Mc Clifford.*

AZ ÉN KUTYÁIM.

Az Élet sáros, gazos mezején
Kószálok vigan, önfeledten . . .
Két hü kutyám: a Vágy és a Remény
Szimatolva kullog mellettem.

A mint szétnézek lesve, kutatva,
Hirtelen, akár a mesében —
Egy aranyszörű, gyáva nyulacska:
A Boldogság perdiül elébem.

Elszorult szívvel, fásult fővel
Beh régen lesem, hívom, várom —
Hajrá kutyáim, ifju erővel!
Utól kell érní minden áron,

S futnak utána néma haraggal
Kilóg a nyelvük, szemük lázba',
Kergetik, üzik karikázva.

Az omlós földön süpped a lábam,
Kiálló rögben csetlem-botlom,
Futok utánok árkon-bokron,

Régen eltűntek az esti ködbe'
Hajszolva futnak a mig élnek . . .
Jaj, ha eltűntek mindörökre.

Fáy József.

1. Bárczy István polgármester és leánya
2. Navratil Dezsőné

3. Cséry Sári — 4. Lászlóné Lenkey
Hedvig — 5. ???

Glósz foto.

TÁTRA-LOMNIC

HOGYAN KÉSZÜL A LOMNICI BOBSLEIGH-PÁLYA

IRTA CSIK IMRE, MINISZTERI TANÁCSOS.

A lomnici Palota-szállóban nagy a sürgés-forgás. A téli sason készítik elő. Fenekestől felforgatva minden. Kalapácsolás, porolás, hangos rendelkezések, lázas kapkodás mindenfelé. Künt nagy szemekben esik a hó. Elborítja a parkot, a fenyvest, a csucsokat.

Beköszönt a tél s lassan urrá lesz megint a mindig ugyanaz, de mindig legérdekesebb téma, a *ródlí*, a *bob*, a *skeleton*. Az érdeklődés központja a *bobpálya*. Aggódva lesi mindenki, hogy halad a pálya előkészítése, van-e elég hó, működik-e a vízvezeték, nem olvadt-e meg napközben az, a mit kora reggel, mikor elég erős már a fagy, raktak föl, döngöltek s fagyasztottak.

A pályamester megvan elégedve; minden a legjobb uton halad előre, itt-ott ugyan hiányzik még valami, de ha a hó még csak egy, csak egyetlen egy napig esik, kész a pálya.

A swetterek alatt megdobbán a szív. Kész a pálya és még szebb lesz, jobb lesz, mint volt eddig, mert az új kanyarok, melyeket a nyáron építettek, még több gyönyörűséggel kecsegtetnek. Egyszerre megélnékül a fantázia. A kanyar! A bobozó legnagyobb erőpróbája, — de legszebb gyönyörűsége is. A kanyar, melybe száguldó sebességgel fut le a bobsleigh, hogy aztán merész ivvel szálljon fel a kanyar talemelt oldalára, majd ismét sima siklóval ereszkedjék le az egyenesbe. A kanyar, melyet jól venni több, mint készütség és gyakorlat, mert acélidegek, erős, bátor szív, önuralom kellene hozzá.

A lomnici pálya kanyarok dolgában minden egyéb pálya felett áll. Nemcsak azért, mert kanyarulatának száma messze meghaladja a világ legelső bobsleigh-pályáinak, a *st.-moritzi* és *davosi* pályák kanyarainak számát, de azért is, mert kanyarainak beigtatásánál, építésénél a külföldi, már használatban álló pályákon szerzett tapasztalatok a legteljesebb mértékben érvényesülhettek. Huszonkétszer dobogtatja meg a kezdő szívet s feszíti meg az edzett vezető energiáját a lomnici pálya. Mind a huszonkét kanyar

elméletileg megállapított törvények, szabályok alapján épült s a milyen szédületes merészségnek is látszik a kanyarban száguldó bobsleigh, tulajdonképpen olyan veszélytelen is.

A lomnici pálya 1910-ben épült. Hossza 3400 m. Kezdőpontjának — a Startnak — tengerszín feletti magassága mintegy 1215 m. Kifutójának szintje 909 m. úgy, hogy a két pont közötti szintkülönbség 306 m. Ez a szintkülönbség a pálya egész hosszában akként van elosztva, hogy a pálya esése 9¹/₀-ot tesz ki, azaz minden 100 méter pályahosszra 9 méter esés jut. Ez a leginkább bevált esési százalék, ennél kisebb esés mellett a bobsleigh nem fut eléggé, legalább is nem annyira, amint azt a vérbeli bobozó szive kívánja. Nagyobb esésnél azonban sebessége már annyira fokozódik, hogy még a leggyakorlottabb kéz, a legerősebb kar is elvesztheti fölötté az uralmat. Ezzel azután megszűnnék a tervszerűleg épített bobsleigh-pálya igazi jelentősége, melyet *T. Nolda* „A téli sport orvosi szempontból mérlegelve“ című könyvében azzal a mondattal jellemzett, hogy: „Es ist entschieden leichter auf den besonderen Bobsleighbahnen, wie auf der grossen Landstrasse anfahren“.

A pálya veszélytelenségének a normális esésen kívül főfeltétele, hogy a sebesség, melyet a szán a pálya egyenes részében nyer, a kanyarban annyira csökkentessék, hogy a szánt a két erő a kanyarból ki ne sodorja.

A pálya veszélytelenségének másik feltétele, a helyes kitűzésen kívül, a pályának helyes előkészítése és az üzem alatti állandó gondos fentartása. Az e körül elkövetett

mulasztások végzetes következményekkel járhatnak. Az előkészítéshez elsősorban nagy vízmennyiségre van szükség. A lomnici pálya e végből külön e célt szolgáló vízvezetékekkel van ellátva; a pálya egész hosszán, körülbelül 100 méternyi távolságban alkalmazott locsoló-csapok vannak elhelyezve, amelyekből 20—30 m. hosszú kendentömlők segítségével locsolják a pályát.

A mint az első havazás beáll, megkezdődik a pálya előkészítése. Nagyszámu munkás havat hord a kanyarok oldalfalaira, ezután úgy a felhordott, mint a hullott hóréteget, melynek legalább 10—15 cm. vastagnak kell lennie, vízzel locsolják és egy gerendával, mely a pálya szelvényéhez simul, végigsimitják, míg az egész pályát ebben a vastagságban egy erősen összefagyott jégkéreg borítja. Erre a jégkéregre okvetlenül szükség van azért, hogy e fölött a pálya felülete a legtökéletesebb simasággal legyen kiképezhető, mert a rögös, hepehupás felszín veszedelmes meglepetéseket okoz a szán kormányzásánál s azt a nagy sebesség következtében irányától veszedelmesen eltérítheti.

A jégkéregre azután 4—5 cm. magasan hóréteget terítenek. Ezzel a pálya a szánozáshoz elő is van készítve. Az állandó fentartás azután abból áll, hogy a bobfék által kivágott gödröket vizes hóból készített anyaggal gondosan begyömöszölik, a szánnymokat átgeréblyézik és a pályát állandóan friss hóval szórják fel. Mentül alaposabb volt a pálya előkészítése, annál kevesebb munkával jár — kedvező időjárást feltételezve — annak további fentartása.

A fölösleges havat a pályából ki kell lapátolni, vagy seperni. Hóesések után a pályát a kaparóval és simitólapátokkal kell a hótól megtisztítani. A hó a pálya két oldalán nagy töltéseket képez úgy, hogy az egész pálya úgy tűnik fel, mintha mély bevágásban haladna.

Ezekkel a feltételekkel épült pálya csak a kezdőnek okozhat s akkor is csak jelentéktelen meglepetéseket; bal eset, végzetes következmények még a kezdőt sem érhetik, a gyakorlottabb szánozó pedig a legnagyobb gyönyörűséggel fokozhatja benne a futás sebességét egészen a percnként egy kilométert meghaladó sebességig s szenvedélyben izzó kedvvel szállhat minden baj nélkül egyik kanyarból a másik kanyarba a bob, a míg azután a finish után fokozatosan csökkenő sebességgel felfelé haladva a felvonó sodronykötele alatt magától megáll.

A lomnici bobszánpálya építése

TÉLI SPORTÉLET TÁTRALOMNICON.

1. Sielők a ködös hegyen.
2. Kállay Katica a szánkóverseny győztese
3. Pucs Károly, Dalwig bárónő.
4. Pucs Károly, visontai Kovách László, Tömöry, Protényi — az ötös bobverseny győztesei.
5. Visontai Kovách László és Öetl Aladár.
6. Baghy Béla és felesége — a kettes bobverseny győztesei.

Vezető: *Andrássy Mihály*
gróf, *Cséry Ida*, *Serény Mik-*
lós gróf, *Cséry Sári*. Fékező
Vay Miklós báró.

TÁTRA-LOMNICI BOBSLEIGH-VERSENY.

SPORTÉLET A SVÁBHEGYEN:

1. *Sebastiani Angela*, *Harmos Alfréd (P.)*, *Sebastiani Vilmos*, *Mikecz Károly*, *Sebastiani György*. 2. *Balázs Józsi*, *Sebastiani Angele*, *Kállay Tamás*.

Itt azután csak még egy nagyobb gyönyörűséggel lehet szolgálni a bobozónak, mint amilyen maga a lefutás. Ez a gyönyörűség a fáradság nélkül való feljutás az indító pontra, a starthoz.

A lomnici pálya ebben a tekintetben is messze felülmulja a kontinens pályáit. Mert míg azokon lovakkal cammogva a hegynek, nagyobbára magán a pályán, a felülről jövők örökös rémületére és bosszuságára vontatják fel a szánókat, addig a lomnici pályán ezt egy villamos erőre berendezett sikló, mely a pálya fölött nyilegyenes irányban, tehát a legrövidebb uton halad, látja el. A hajtóerőt egy 40 lóerős villamos üzemű motor szolgáltatja. Maga a felvonás a legegyszerűbb rendszerű és így a legveszélytelenebb. Egy folyton haladó sodronykötélen alkalmazott karmantyukba kell a szánt beakasztani és a haladó kötélmérsékelt sebességgel az állandóan legjobb karban tartott szánuton vontatja fel a bobokat. Ezalatt a legszebb gyönyörűségben van részük a szánon ülőknek. A felvonó

pálya ugyanis, mely a bobbályától teljesen független, utóbbi többször keresztezi s e keresztezéseknél természetesen a bobbálya felett halad el magas, összesen 800 méternél hosszabb áthidalásokon. E pontokról azután felséges látványt nyújtanak az alul száguldó bobcsapatok, melyek, miután a pálya telefonnal, automatikus időmérővel van felszerelve, a legrövidebb időközökben követhetik egymást.

Ezt a nagyszabású építményt mindenfelé fenyevesek környezik, a melyek fölött komoly magasságból int le a *lomnici csucs*. Olyan elhelyezkedés, mely párját ritkítja s melynek még az a ritka előnye is van, hogy szélről teljesen védett. A bobozás gyönyörűségeit nem zavarhatják viharos szelek s a vezető szemét nem kápráztatja a felporzott hó.

Az egész képet pedig sugárözönnel vonja be a nap, mely sehol sem süt oly melegen, egy pontról sem tárja elének oly ragyogóan szépnek ezt a gyönyörű Magyarországot, mint a lomnici hegyóriásoknak az egész vidéket uraló, fenségesen szédítő magasságából.

URI PIKNIK

Balogh Rudolf felv.

Glósz Miklós, Wettstein Micu, Magyary Kossa József, Fejér Miklós, Kőszeghy Iván. Öt sárosi: Görgey István, Ghillány Sándor báró, Szinnyei-Merse Zsigá, Szepesházy Bertalan, Szinnyei-Merse Jenő, Borhy István, Paksy Józsi, Décey Lajos, Gullya László, Meixner Emil, Tóth László, Magyary Kossa Péter, Terbócz Mihály, Masjon Vilmos, Szászy György.

De Fel, Katica

Cica: . . . Katica?

Katica: Igen! te vagy Cica? de jó, hogy felhívtál, alig vártam, hogy . . . a reggeli gyorsalérkeztünk . . . nagyon jól, de azért borzasztóan örültem már Pestre . . . a szezon csendesebb volt mint más években . . . pedig oly szép és kellemes Lomnic, mint egy kényelmes falusi otthon . . . bizony . . . itt is érezhető volt a . . .

is hiába St.-Moritz is árt . . . tul nagy reklámot csaptak neki Patay és . . .

Cica: mi igaz az eljegyzésből? . . .

Katica: egy szó sem . . . ideám sincs, hogy terjedhetett el a hír . . . fennt sem volt . . . talán *Japánban* feketézett, mialatt az állítólagos mennyasszony itt bobozott . . . a Laciba? . . . ugyan Cica magad se hiszed, — én és szerelmes! . . . bizonyos, hogy szép fiu, sokat voltunk együtt, de azért hidd el . . . Littke is összezuzta magát, de még sem annyira, mint a szegény Cséryné . . . mindnyájan nagyon sajnáltuk, két helyen tört el a bokája . . . Bocenhardt kezeli . . . jobban van már . . . botra támaszkodva . . .

Cica: kevés mágnás? . . . persze, a mig Izabella . . . Váradi Arankával megismerkedtél? . . . rendkívül bájos, művelt . . . állítólag e miatt szerződötték . . . a Pekár darabjában . . . nagyon tetszett a darab . . . okvetlen nézd meg . . . bizony elég sokat mulatunk . . . a Gyürky bál mesés szép volt . . . óriás cotillion . . . Ivánka . . . teljesen . . . az elsötétített terembe virág-babát hoztak . . . tele virággal . . . körül tipegett a teremben s akkor . . . felvirágozott olból cotillion szalagokkal telespékelt malacok szaladtak a társaság közzé . . . und so jagte ein Witz den Anderen . . . Pongrácék szoáróján . . . Patayéknál is reggel négyig . . . Mikesék adolescenten bálján . . . Semsey Lászlóéknál . . . még elég türhetően sok a fiatal ur . . . igen, kissé nagyon is fiatalok . . . dehát elvégre ez csak a mamák szemében bűn . . . Muki bácsi szokta mondani, hogy a fiatalság olyan hiba mely minden évvel kisebb lesz . . . a Berzeviczy szoárén . . . Telekiék házatavató estélyén . . . ugy tudom ezentul minden hétfőn fogadnak . . . tudod a Béla mindenütt ott van . . . s hűségesen referál . . . Hétfőn Rohonczyéknál volt . . .

Katica: aranyos vagy édes Cicám . . . nem! . . . telefonon még sem mesélhetem el . . . a Ritzben reggelizünk s onnan egyenesen hozzátok megyek . . . az angol kisaszszónnyal . . . ugyanaz . . . a Miss Dyrham . . . addig állítsd össze a programot . . . milyen darabokat ajánlsz? . . .

Cica: . . . Az ezredest minden esetre nézzétek meg . . . igen, Herceg Ferenc . . . nekem a Nemtudomka is nagyon tetszett . . . Zsazsa mesés jó benne . . . most lesz a Sybill premierje . . . nem hinném, hogy kapnátok páholyt, ez esetben okvetlen velünk kell jönnöd . . . csak a tizes számot kaptuk, Tibor nem gondoskodott idejekorán jegyről . . . Miklós meg volt hiva a kis főherceghez teára . . . négy öt pajtását . . .

Katica: hallottam . . . még Lomnicon beszélte Béla, hogy őt is meghívták Orosdyék . . . szerdán . . . ebéd . . . a hercegprimás is ott volt . . . érdekes . . . a Batthyány vernissage mindnyájunkat meglepett . . . alig hiszem, hogy egy is maradjon a képeiből . . . imponálhat is . . . magyar mágnás, aki az eszével és ügyességével pénzt keres . . .

Katica: igaz, de hidd el, ma már nem is olyan ritka dolog . . . Rohonczy Gida kezdte . . . igen okos iskola, amely mindig több követőre talál . . . a Szontagh nővérek csipkét, Károlyi Mihály lapot, Pataky Lászlóné kalapot, István brindzát szerkeszt, s ha lesz kitartásuk, mindegyik eredményre jut . . . legfőbb ideje . . . hát persze, hogy nem árt . . . a hivatásos üzletember is megbecsüli a tisztességes munkát, s nem tekint okvetlen féltékeny szemmel a dolgozó urra . . .

Cica: . . . hogyne . . . jól esik néha komoly dolgokról beszélgetni . . . hallottam . . . már be is adták a válókeresetet . . . hát a legujabb táncrendet ismered-e? — leves és osztriga között one-step, a styriai kappan és a parfait között double boszton s a sajt után tangó . . . si non e vero . . . Andrásyéknaál is tangóztak . . . Gyürkyék báljuk után St. Moritzba utaztak . . . a magyarok mind a Kulmban laknak . . . érdekes lehetett a Real Hungarian Evening . . . valami francia milliomos hozta magával a cigányt . . . Vay Laci mint vezető vett részt a bobversenyben . . . Nándi is küldött róluk felvételeket . . . a Széchenyi bálon már nem voltak . . . képzeld báránymihlő . . . az egész társaság . . . valami tizezer korona jut tisztán a jótékony célra . . . kedves gondolat volt a minisztertől négy szép asszony társaságában lefotografáltatnia magát . . . sokkal okosabb ember sem hogy kifogása lett volna ellene . . . elvégre bálban a miniszter is lehet jókedvű . . .

Katica: . . . Biharban is nagyon szerették . . . Wertheimsteinéknek régi jó barátja . . . egy gondolatnyit sem változott . . .

Cica: . . . elég soká maradtunk a bálon . . . a főherceg hosszasan beszélt Bolgár Ferencsel . . . Kálmán Gusz-

tinét is kitüntette, érdeklődött a Ritz előadás iránt ... volt egy pár igazán szép lány ... Szemző Valérie ... nagyszerűen nézett ki Vojnich Szidi ... ők mindent gyönyörűen táncolnak ... egy igen csinos szőke ... bájos babaarc ... úgy tudom mezőkövesdiek ... Sándor egyszerre két szép asszonnal is ... a zempléniak nem jöttek fel ezuttal ... Zoltán még gyászban van ... a farsang végén ... Besseney Zénóék már Monte Carlóban ... Goszthonyiné is lennt van ... tizenhárom ütése volt ... sokat ... Éberné is ... huszonnyolcadikán lesz a Beretvás bál ... tudtommal nem menyasszony ... gróf? ... nagyon kedves pár volna ... ugyancsak huszonnyolcadikán Morvay Jenőéknél tánc ... felbomlott? ... a bárónak sok volt ...? talán már az ötödik eset ... egymásután ... nem is akarok még lenni ...

Katica: ... igaz, Cica! köszönöm, hogy gondoskodtál az élőkép jegyekről, szépek lesztek?

Cica: ... a főpróba jól sikerült ... a képek igazán szépek ... melyik? tudod Katicám ezt nehéz volna meghatározni ... némely képben a szereplők szépek, s a kép maga kevésbé, vagy a kép s a jelmezek gyönyörűek, de ...

Katica: ... melyik előadásra jön a Fenséges Asszony?

Cica: ... sokan azt hitték, hogy a mai szombati előadásra, most hallottam azonban Ilonától, hogy Majthényi Anna csak vasárnapra ... Oh, a Fenséges Asszony minden jótékony célt lelkesen felkarol ...

Katica: ... hallom, hogy Szabadkára készültél ...

Cica: ... sajnos, nem mehettünk, Ottót vártuk, aki Bécsbe utazása előtt hozzánk száll ... nagyon szerettem volna már a Purglyék és Birkásék kedvéért is ...

Katica: ... Kálmán érdekesen írta le a Weiss Manfredék bálját ... ígérte, hogy a felvételekből is küld, nem tudom, miért nem ...

Katica: ... még egy percre ... a mama akar veled beszélni ... halló ... halló ... igen ... beszélünk ...

Központ: Kérik a vonalat ...

Katica: ... hát majd délután ... mégis a mamával jövök ... Pá, pá ...

Cica: Pá ... pá ...

Központ: (magában — mérgesen) ezek ugylátszik Pápáról valók.

SZÉCHENYI-BÁL:

Vámosy Zoltánné, Rickl Gyuláné, Teleszky János, Navratil Dezsőné, Hertelendy Ferencné.

Gaal Stephanie
renaissance

Kunze Marie Ann
Biedermeier

Borowinski Margot
1870s

Freyer Marie
Biedermeier

Martin Alice
Biedermeier

Gaal Marie
1870s

Gedon Marie - pol

Martin Greta
1870s

Fischer Marie
Biedermeier

Rudow Marie
1870s

Rudow Flora
renaissance

Rudow Marie
Biedermeier

May Day
Kotlov

Radicskötél
Kiedsmeyer

Radicskötél
Kotlov
Radicskötél
Kotlov
Radicskötél
Kotlov

König
Kotlov

May Day - 1850

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Radicskötél
Kotlov

Uri piknik — a mamák: Beniczky Aladárné, özv. Patay Gyuláné, Kőszeghy Sándorné, Kálmán Gusztávné.

A HELYZET

Nem Tisza István és az ellenzék harcáról, nem a román-magyar eszmecseréről, sem arról nem szólunk e cím alatt, hogy Wied herceg kényelmesnek találja-e Albánia trónját. Helyzete elvégre nemcsak a politikának, hanem az irodalomnak, a mezőgazdaságnak, az iparnak, sőt a pénzpiacnak is lehet. Nagyon természetes tehát, hogy mi, a társaság is igényt tartunk, hogy a helyzet fogalmának rendkívül széles terrénumából magunk számára is részt kérjünk. A mi lapunk érzi, tudja, hogyan él, alakul — ma így, holnap amugy — a helyzet ama területen is, melynek talajából *A Társaság* életnedvét szivja.

A társasélet számtalan viszonylatában, jelenségeinek roppant sokaságu megnyilvánulásaiban szokások alakultak ki, melyek hovatovább a társasélet törvényeivé lettek. Ezek a szokások, ezek a törvények adják a társasélet helyzetének egy részét. Egy részét csak, azokét tudniillik, melyeknek keletkezése évtizedek, sőt évszázadok messze kódébe vész el. Hogy például a vendégjog tisztelete a házigazda és vendég előtt egykép kötelező, — hogy a nő a férfiak részéről az előzékenységnek, a széptevésnek, a föltétlen

hódolásnak a tárgya — mindezek, mint a köztudatba átment megfigyelések, oly régiek, mint maga a társasélet.

Joggal kérdezhajjuk azonban, hogy milyen a helyzet a társas élet ama jelenségei, viszonyai között, melyek fölött nem évszázados hagyományok, hanem a *divat*, ez a szeszélyes, folyton változó, nyughatatlan és féktelenkedő autokrata uralkodik? Rövid válaszunk: bizonytalan.

* * *

Szívesen látjuk ötórái teára — szólt a meghívó, melyet a budapesti társaság egy noviciusa kapott kézhez. Az illetőben a fiatalságnál csak a precizitás, no meg a naivitás nagyobb. A rokonszenves, valószínűleg vidéki ifju, a meghívón jelzett napon, pont öt órakor irgalmatlanul berregtette a vendéglátó ház csengőjét. Nagysokára megnyilt az ajtó s az inas, portörölő-kendővel és felette gyanakvó szemmel, bekalauzolta a szmokingos (?) rosszkor érkezett vendéget. Mert valóban rosszkor jött. A fogadószobában a kandalló pattogó fahasábjai csak éppen hogy sejtetni engedték, hogy majd egy-két óra mulva nem kell a lángok elé váltogatató lábakkal állani. Teának semmi nyoma, a háziaknak még kevésbbé. De mégis. Egy erélyes hang feddő kiáltása hallatszik át az ajtón:

Uri piknik — a mamák: Marton Ödönné, Barthos Tivadarné, Tamássy Árpádné, Fráter Jenőné, Tallián Zalay Janka.

— Hallja, János! Miért nem készítette elő a frakkomat? Hét órára készen kell lennem.

— Ajtót kellett nyitnom, — felelte az inas, mert nyilván neki szólt az intés — egy fiatal ur már megérkezett, be kellett vezetnem a szalonba, emiatt nem teljesíthettem a parancsot.

A szalonban meghuzódó barátunk, ki e párbeszédnek — elég helytelenül — fültanuja volt, az inas e mentegése nyomán a zárt ajtó mögül lótás-futás zaját, majd halk suttogás moraját hallotta. Felpattant az ajtó.

— Hogyan, te itt? — kérdezi a ház ura, a ki történetesen nagybácsija is a pontosság fanatikusának. Kissé korán érkezél, bocsáss meg, nem vagyunk még fogadásra készen. Érthetetlen, hogy . . . De itt már nem folytathatta tovább észrevételeit, mert barátunk férfias elszántsággal kezdte eljárását védeni.

— Kérem, Béla bátyám, a meghívás pont öt órára szólt, itt a meghívó. — S ezzel kiszedte oldalzsebéből a kártyát, mely expressis verbis ötórás teáról beszélt. Béla bácsi a megcáfolhatatlan bizonyíték sulya alatt láthatóan megtört s bár haragja nem ült el végkép, az élére állított helyzethez mértén eléggé nyugodtan válaszolt: — nos, akkor várj fiam türelemmel a vendégekre.

Az inas jelentette: „Méltóságos ur, itt a fodrász.“ A tabló erre véget ért; a háziur visszavonult, a mi hősünk pedig csendes magányában elmélkedhetett a pontosságról — mint olyanról.

Taglaljuk most már az esetet s vonjunk belőle következtetést. Meg kell állapítanunk, hogy ez az ötórás tea, bár drámai momentumoknak sincs híjján, mégis a benne fellelhető helyzetkomikum révén annyira mulatságos, hogy méltóan megérezkíteni csak a szinpad tudná.

A mi az eset érdemi részét illeti, azt a következőkben összegezzük.

A szóban levő ház ura magáévá tette azt a budapesti elvet, hogy az ötórás tea egy végnélkül tágítható fogalom. Fogalom, a mely teát jelent, de legkevésbé ötórásit. Inkább kilencórait, mint — mondjuk — hétórait, s inkább tánccal végződő parádés vacsorát, mint egy csésze teát.

Ezzel szemben a mi barátunk ott vétette el a dolgot, hogy ez esetben is lelkiismeretesen hitt az irás szavának s annak szó szerinti értelmet tulajdonított. Respektáljuk a ház urának azon való megdöbbenését, hogy az ő ötórás teáján pont ötkor már vendéget jelentett az inas; de mi

mégis a mi precíz barátunk álláspontjára helyezkedünk. Ez ügyben együtt érzünk vele és sikraszállunk elvéért.

Hogy pontossága miatt megrovási kalandja akadt, azt nyugodt lelkiismerettel raktározhatja el kellemetlen emlékei közzé. Hősünk emez epizódja révén részesévé lett az uttörők és küzdők közös sorsának: a meg nem értésnek.

De ha valamikor hallani fogjuk ennek az ötórás tea történetének megfordítottját, azt tudniillik, hogy a ház ura neheztelő szemrehányással rótt fel vendégének a pontatlan megjelenést, az elismerés zászlaját fogjuk meglobogtatni barátunk előtt, mert éles érzékével elsőnek látta be annak szükségességét, hogy a five o'clock teában, ennek a Shakespeare hazájából helytelenül ideplántált intézményben rejő és sok visszasságot felszínre vető hipokrizist meg kellett törni, ha mással nem, — hát a zsebben őrzött meghívó előmutatásával. —

— Megint egy meghívó: vacsorára szól. Ám nincs rajta jelezve kezdete. Miként és mikor jelenjek meg? — Kilenc órakor? Avagy elég, ha féltizenegyre érkezem? Frakkba öltözzem, vagy szmokingba?

— Mama kérem, mit csináljak? Az új Árvay szoaréruhámat vegyem fel, vagy jó lesz a zöld tangó-ruha, amit a Rodákné varrt?

Édes istenem! Mennyi gond s mekkora bizonytalanság egy ilyen egyszerű esetről. Akkora homályosság, mintha csak kint, a csontfagyasztó, ködös februári éjszakában s nem Európa belsejében mozognánk.

Legyünk rajta s legyenek rajta olvasóink is, hogy felszálljon végre nálunk is a köd s legyen az etikette kérdésekben is teljes és elvitathatatlan világosság! Kérünk tüzetes javaslatokat!

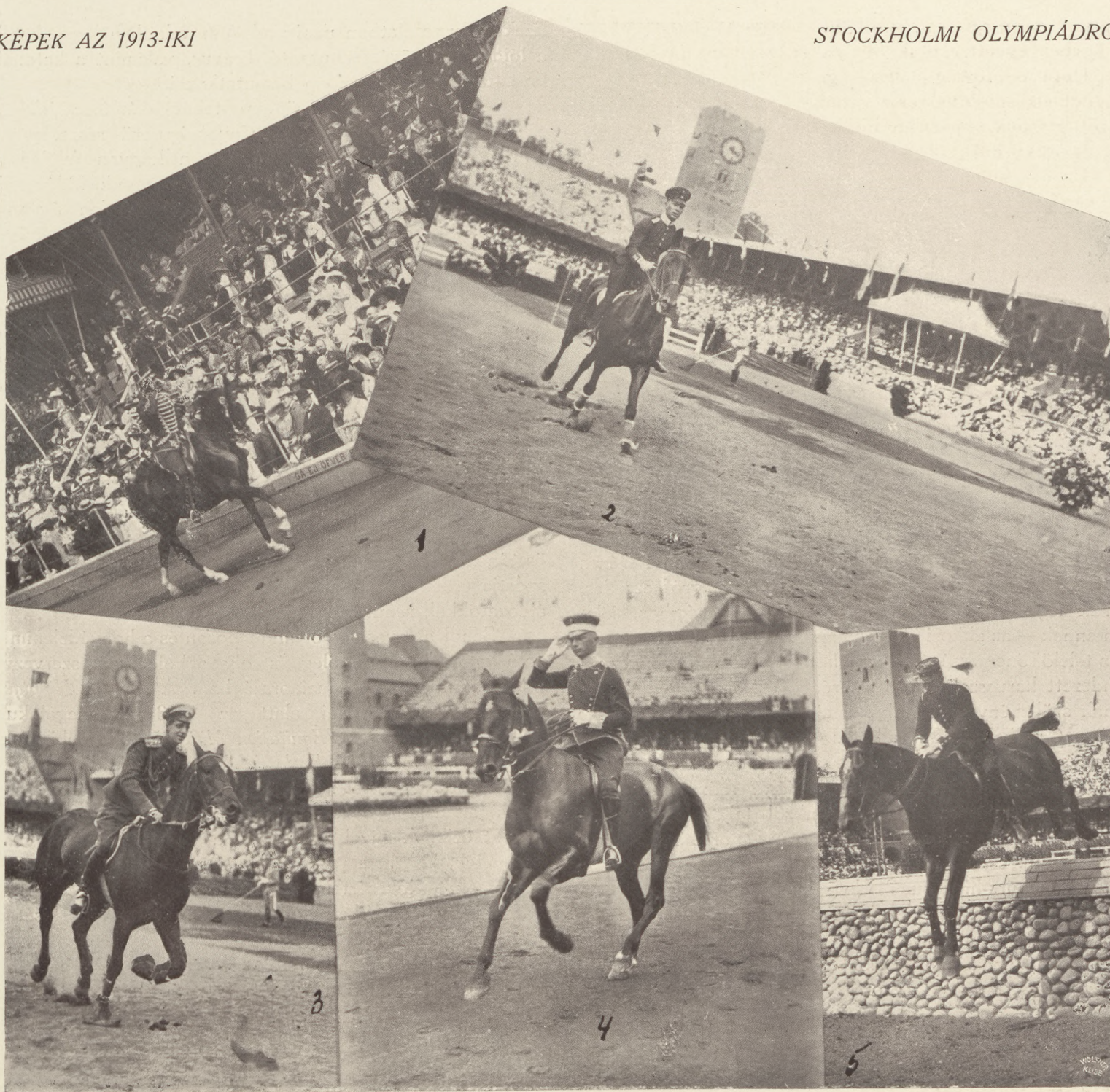
G. J.

Széchenyi-bál: Liphay Loló, Kuzmik Margit, Péchy Angela, Wolnhofer Emil, Dobránszky Béla, Fejér Miklós, Kazy József báró.

KÉPEK AZ 1913-IKI

STOCKHOLMI OLYMPIÁDRÓL

1 Gróf Bonde, svéd testőrhuszárezredbeli kapitány, az idomító verseny győztese. 2. Frigyes Károly porosz kir. herceg. 3. Pawlowitsch Dimitri orosz naggyerceg. 4. Rochow, német ulánus főhadnagy, a Military II. díjának nyertese. 5. Carison francia kapitány, az ugrató verseny győztese

A CONCOURS-SPORTRÓL

IRTA: SÁROSSY LÁSZLÓ

Gyakran halljuk emlegetni a külföldi „Concours hippique“-eket, azok fényes lezajlását és egyes meglepő eredményeit. Ámde az ilyenféle hippikus alkalmatosság eredetéről, mibenlétéről, tulajdonképeni lényegéről, a vele együtt járó külső és belső erkölcsi és anyagi tényezők együttesének miként való mérlegeléséről keveseknek van tiszta fogalmuk.

A külföldön hatalmasan fellendült concours-sport nálunk még csak gyerekkorát éli. A lovasfoglalkozások őseink üzte kultusza egyáltalán csökkenőben van. A gépjárművek technikájának nagyszerű fejlődése, no meg a kényelemszeretet, alaposan megnyirbálták szárnyait annak

az intenzív lovasszellemnek, melyet törökverő őseink faji és vérbeli örökségként testáltak ránk.

Manapság már eljutottunk oda, hogy nem a magyar lovasbravur meg a magyar lótenyésztés kiváló példányai köré fonódnak a világhódolat babérágai, hanem azon kell tanakodnunk, hogy miképp vegyük fel a versenyt a külföldön virágzó concours-sport némely téren immár elénk vágott nagyszerű lovas teljesítéseivel.

Alábbi fejtegetéseinket egyenesen és kimondottan azon célzattal írjuk, hogy megkíséreljük a concours-sportnak — mint a mely általános jellege folytán legalkalmasabb arra, hogy az összes lovasfoglalkozások felvirágoztatásának hónalja alá nyuljon — minél több lelkes barátot hódítani.

Astuti dei duechi di Luechesi Györgyné felvétele.
A felsőbb lovasiskola tisztikara a falkavadászat meetjén 1914.

Hol lehetne erre leginkább kilátásunk, ha nem a társaságban?

Valamikor, 42 év előtt, mikor a klasszikus lovaglóművészet életerejé megcsappanni látszott, Széchenyi Dénes gróf, D'Orsay Emil gróf és Török Miklós gróf ezredes, koruk leglelkesebb lovasemberei is a társaság-hoz, jelesen ennek — az akkori idők szokásához képest — Pozsonban telelő főnemességéhez appelláltak: Az 1872. év tavaszán rendezett karusszel fényes sikerének és lelkesült hangulatának szüleménye a Bécsben maig is fennálló *Campagne Reiter Gesellschaft*. Az alkotás munkájában szóval-tettel és anyagi áldozatokkal is a társaság járt elől. A magyar uri társaságot illeti tehát most is kiáltó szózatunk, melynek megformulázása előtt eszméinkről teljes képet nyújtandó, elvezetjük olvasóinkat a concours-sport birodalmába.

Lássuk csak mindenek előtt, hogy mi is voltaképpen az a concours-hippique? Nem más, mint olyan sportünnep, melyen a ló különféle fajai, valamint a használat szerint osztályozott formái, — vagyis a háta- és kocsi lovak mindennemű képviselői — kiállítászerűen kerülnek bemutatásra, másfelől az ország tenyésztésének bizonyos anyaga, — általánosságban mondva a nemes félvér, különféle erőpróbákon teszi le a teljesítőképesség vizsgáját.

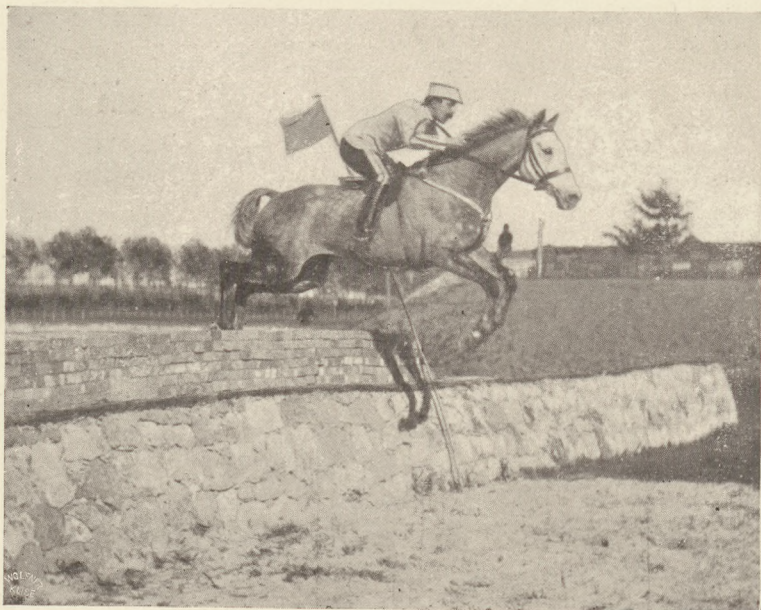
Ezekkel kapcsolatban pedig alkalom adatik a lovasoknak a lóidomító művészet, ugrató, bravur, valamint a katonai lovastudás egyéb ágaiban bemutatkozni.

Az ilyen hippikus ünnep tehát *általános jellegű*. Éppen úgy meg van a látványosságyszerű része, mely vonzza és kielégíti a laikust, mint a hogyan feloleli a komoly pályázatok sorozatát, melyek a maguk különféleségével a lovastudás és a lóképesség minden ágának érvényesülést biztosítanak. Mindezek pedig a nagyközöniséget szórakoztatják, a szakembereket lekötik, a sportsmant gyönyörködtetik, a tenyésztőknek oktató és szemléltető alkalmatosságot nyújtanak és a lovasszellem emelésére meg a lótenyésztés — jelesen a félvér lótenyésztés — istápolására szolgálnak. Megtalálja ott a maga és lova érvényesülését mindenki, a tenyésztő éppúgy, mint a luxus-lovakkal pompázó előkelőség vagy burzsoá, a dilettáns lóbarát és az igazi lovasember, sportlady, lovasiszt vagy az urkocsis. Ezért vált hamarosan népszerűvé és terjedt el mindenhova az ilyen formájú lovasünnep.

A concours-hippique divatja Franciaországból indult ki. Franciaország, a revanche soha ki nem haló eszméjétől ösztönözve, honvédelme és így lótenyésztése és lovaglósportja érdekében is, az utóbbi két évtized alatt, hatalmas áldozatokkal, rendkívül sokat tett.

Sehol a lovasügy olyan alaposan és a honvédelemmel való kapcsolatát illetőleg is oly sokoldaluan szervezve nincs, mint éppen Franciaországban. A *Société Hippique Francaise* védőszárnyai alatt az 1913-ban megalakult *L'Union des Sociétés d'Équitation Militaire* 33 vidéki fiókegyületével, továbbá 34 *Ecole de dressage* működik, melyek a vezérszövetkezettől irányítva, a lovaglósport különféle ágait a katonai lóidomító művészet jellege és szelleme szerint üzik. A mivel nem csak a lovaglósport föllendítését szolgálják, hanem a polgári lakosság — jelesen a tartalékosok — lovasértelmiségének és lovaglókészségének a katonai kivánalmakkal egybehangzóan való fejlesztését is igen számottevő módon segítik elő.

A Société a concours-ok megteremtője. Az országot határköre tekintetében öt gócpont szerint osztotta be, u. m. Bordeaux, Nantes, Nancy, Vichy és Boulogne. Ezek mindegyikébe 10—30 közigazgatási kerület tartozik, melyek-

nek valamely alkalmas városában egy-egy concours-bizottság székel. Ez rendezi évente az illető kerület szűkebb körü lovasünnepét. Az említett 5 gócpont mindenike viszont többnyire a maga kerületei számára 1—1 nagyobb szabású Concours-t ír ki, míg a párisi *Central* vagy a *Grand Concours* mindenkinek nyitva áll.

Ilyen módon februártól júliusig, bele nem számítva az újabb Nizzában és Cap Martin-ban rendezendőket, — 6 nagy és kb. 54 kisebb ilyenféle lovasünnep zajlik le, melyeknek díjazására 2 millió 686.000 frankot költenek.

Természetesen legfényesebb mindezek közt a párisi lovasünnep, mely rendszeresen február végén kezdődik s körülbelül két heti időtartammal március közepéig tart. Programjába rendszerint egyéb lovasrendezéseket is bekapcsolnak. A francia leleményesség ugyanis évről-évre valami újjal, különössel lepi meg a lovasvilágot. Ilyen volt nemrégiben a tartalékos tisztek nyolc napra terjedő messze-lovaglása, a hadsereg lovas járőreinek menetversenye. Majd 1912-ben egy olyan verseny, melynek egy napján 30 kilométert gyalog, másodikján 70 kilométert biciklin. azután 4 nap alatt 500 kilométert lovon kellett megtenni, Tavaly az ugynevezett *Páris körüli messze-lovaglás* (325 km. 5 nap alatt), a *Lovon való vivás versenye*, majd a *Biarritz* —

Herczeg Dentice-Frasso felv.

A római lovas-carousszell női résztvevői

Meet alle Capanelle — falka-társaság

Párisi távlovaglás (750 kilométer) hozott be változatosságot a már megszokott sportévezetekbe. Mindez tartalékosoknak lett kiírva és mégis mindenikre 80—100 induló akadt.

Maga a *Grand Concours* nemzetközi jellegű programja olyan bő, hogy két héten át délelőtt délután szakadatlan foglalkoztatja a szereplőket, leköti a nézőt. Tarka változatosságban mindent felölel, a mit az ember a lovagló és kocsizósportban elképzelt. Van ott: nagyság szerint való osztályozás mellett különféle egyes-kettes-négyes-fogatok díjazása, Mail-Coach-ok 24 kilométeres marathoni versenye, teherhúzó lovak erőpróbája, hajtásbeli ügyesség versenye, nyertes fogatok diszfelvonulása stb. továbbá katonai nyers lovak elővezetése, tiszti szolgálati lovak, hunterek díjazása, 16—20 éves ifjak többrendbeli lovagló versengése, hátszlovak szépségversenye, lovagló iskolák mestereinek, személyzetének különféle pályázataival és naponkint egy-egy ugrató mérkőzés. Az utóbbiak közt kisebb-nagyobb igényű eladó-handicapek, csapatversenyek, ezredek, dandárok küzdelmei, polgári lovagló iskolák ugratásai, magasugrató bajnokság stb. rordulnak elő. Nem kevesebb, mint 12 különféle nevű és jellegű ugrató mérkőzés kerül eldöntésre. Az egész lovasünnep legkimagaslóbb és főképp katonai nézőpontból legjelentősebb része mindezek felül a 10.000 frankkal jutalmazott *Championat militaire du cheval d'armes* (hadiló bajnoksága). Ez a sportirodalomban röviden *Military*-nak nevezett több águ, mérkőzés rendszerint 60 kilométeres távlovaglásból akadálypályán végződő „parcours”-ból, az idomítottság vizsgájából és ugratópróbából van összetéve. A ló nemességét, acélosságát éppugy kipróbálja, mint a katonai szolgálatra szükséges készségét és az akadályokon való ügyességét.

A *Concours hippique*-ek divatja Franciaországból mihamarabb hódító utra indult és elterjedt egész Európában. *Angolország* nem vette azon módon át. Neki meg volt az ilyesmire a maga speciálitása a lókiállítászerű *Show*-ok

Sbisa olasz kir. fényképész felvétele

Hetty de Joung. Concorso ip. tor diquinto I. díj győztese

ban melyeket a francia lovasünnep mintájára fejlesztett. A 8. év óta tartatni szokott londoni meg a dublini, richmondi stb. showok világhírűek. Méreteiről fogalmat ad, hogy a londoni *Olympia Show*-nál 1 millió 250.000 frankot — a legnagyobb összeget mit valaha ilyen célra fordítottak — osztanak szét. Németország, a szervezkedés hazája, ezt az ügyet is alaposan rendezte. A berlini *Kartell für Reit und Fahrspport* kebelébe 54 vidéki lovasegylet meg 120 ezred és katonai lovagló intézet, tartozik. Ezenkívül 8 kartellen kívüli társulata is van. Az eredmény évente 33 városban megtartott 44 lovasünnep!

Belgium 11 Concourst rendez; a legnagyobb a brüsseli május elején. A németalföldi 17 között a hágai dominál, a spanyolországi 6 Concours közt pedig a St. Sebastiano-i a leghiresebb. Portugália Lisszabonban ünnepli ezt a sportot, Svájcnak igen jó híreik a lucerni és lausannei versengései.

Svédország az Északi Játékok elnevezése alatt ismert sportünnepin, a stockholmi olimpiád tanúsága szerint, jól gondoskodott lovasversengései fejlődéséről. Oroszország az olasz mesteriskolában tanulmányoztatta tisztjeivel az ugrató sportot és f. évtől kezdődően egész új vezérelvek szerint szabályozta idevágó sportrendezései irányzatát. Nagyobb jelentőségű Concoursairól még nem tudunk ugyan, de nemzetközi lovasornákon megjelenő kiküldöttjei, mint *Pawlowits Dimitri* nagyherceg, *Rodzianko*, *Selikoff*, *Plechhoff* hadnagyok, szereplésük alapján ismerőseink.

Az újvilágban Argentina, a lótenyésztés ezen hatalmas új erőforrása, Buenos-Ayres-ban tartja legnagyobb Concoursát és azonkívül pompás lóanyagának az európai lovasmérkőzéseken előnyösen ismert *Oliveira Cézár* hadnagy alatt való szerepeltetésével csinál éppen nem meddő reklámot. Nev-Yorkból pedig az ősszel kaptuk a hirt, hogy a Madison Square Garden-ben lezajlott lovasünnep ugrató babériját Meslon francia hanagy vitte el.

Olaszországot szándékosan hagytuk a legutoljára. Rómában, Turinban és Riminiben mindössze csak három helyen van *Concorso ippico*-ja, de ezek aztán világhírűek.

Nem olyan általános jellegűek, mint a már elősoroltak, de viszont a modern lovasornának gerincét tevő ugrató sport föllendülése nekik köszönhető. Ennek modern iskolája, az épp oly geniális mint vakmerő *Caprilli*-jük találmanya is tőlük indult világhódító útjára.

Az ilyenféle lovasornák megtartásához igen sok helyen állandó és óriás lovagló csarnokokat építettek, vagy alaposan preparált szabad tereket rendeztek be. A londoni *Olympia Hall*, a körülötte fekvő istállók, kocsiszinek, vasaló felszerek, betegházak, raktárak, személyzeti lakóházak, étkező helyek épületeivel valóságos kis városrész. Belseje fejedelmien pazar berendezésével, pályája a kertészművészet remekeivel büvöli el a szemet. A párisi *Grand Palais* a brüsseli *Cinquantenaire Hall* mindenike egy-egy látványosság. Hogy az ilyen metropolisok idegen forgalmára nézve mit jelentenek az ilyen állandó rendezések: fölösleges hangsúlyoznunk.

A „pianino“ a maga teljességében.

Francia lovasist a római pálya pianinoját visszafelé ugratja

A külföld most elsorolt lovasversengései az idők folyamán többnyire internacionalis jelleget öltöttek és hallgatóan az egyes nemzetek lovastudásának békeidőbeli barátságos erőpróbájaként tekintődnek. Erre a fölfogára a legutóbbi olimpiád ütötte rá a szentesítés bélyegét, mikor munkarendjébe foglalta — ezuttal először — a lovaglósportot is. És ez az, a miért bánt minket, fáj nekünk, hogy a mi ifjuságunk az ilyen tornákon ne vegyen részt! Ámde az szent, ha résztvesz, akkor a szereplésük híre a régi magyar lovasdicsőség megtépetlen szárnyain kell, hogy világgá repüljön! Ehhez pedig idehaza évekig tartó szorgalmas előkészülés szükséges, ami egyebek mellett a külföldön divó mérkőzés-formák átültetését kívánja meg.

Nálunk e tekintetben még kevés történt: A kezdet legelején vagyunk. Szokásos tavaszi lovaglósport versenyek s a katonai lovasegyletek rendezései még csak kezdeményezésül szolgálnak, hogy mérkőzéseinken a nemzetközi concours szellem meghonosulhasson. A kezdő lépéseket a folyó évben a tömeges alkotások korszaka kell, hogy kövesse. Vezérszerepet vivő lovasegységeinknek buzdító például szolgál a tavalyi debreceni lovasünnep pompás sikere. A katonai vezetőség legteljesebb pártolása mellett arra törekszenek, hogy számos concours megteremtése útján valamely nemzetközi lovastornán való szereplésünk minden előfeltétele kellően megalapoztassék.

És most elérkeztünk a társaságot illető szózatunk magjához! Ne várjuk, hogy ez ügy szolgálatában minden az egyesületek, a katonaság tevékenységéből fakadjon. Igaz ugyan, hogy a lovaglósport felvirágzása első sorban katonai érdek, de *ennek* a sportnak föllendülése másfelé is kamatozó lesz. Nemes szórakozást nyújt a laikusnak, s a lovaglósport és kocsizással foglalkozók idevágó érzékét és izlését fejleszti, rendkívül támogatja mindjobban fogyó félvérlostenyésztésünket, javára vál lópiacunk hírnevének és végezetül pedig — ami a legfőbb — *hogyan miképp álljuk meg a helyünket az 1916-beli berlini olimpiádon, az már nem-*

csak a katonaságot érintő dolog, hanem határozottan nemzeti ügy.

Hogy ez nemcsak a mi felfogásunk, igazolja, az az előkészülés, melyet más nemzetek, különösen 1916-ban vendéglátó fegyverbarátaink a németek tesznek. Idevágó hirdetésekkel, esetről-esetre alkalomszerűen fogunk majd szolgálni s most csak annyit jegyzünk meg, hogy az olimpiai esélyeik iránt való tájékozódásuk céljából már az ősszel megrendezték a lipcsei internacionális lovastornát, egész sorozatát tervezik a házi versenyeknek s készülődésük olyan szó szoros értelmében vett lázas, hogy ennek támogatására az állami subventiótól eltekintve társadalmi uton is már 500.000 márkát gyűjtöttek össze.

Hadseregünk hazánk ifjuságának eleje! Összeségében a nemzeti erő képviselője, szereplése ennek megnyilatkozása! Ezek az eszmék kell, hogy agyunkban felvillanjanak — szívünket megfogják és abba a *magyar nemzeti lovasügy* szervezése iránti lelkesedés szikráját belopják, — mikor az ujkori lovasjátékok meghonosításának eszméje felmerül.

Vezető nagyságokban nem szükölködünk. Lovaglósport történelmünk az *Andrássy, Csekonics, Esterházy, Festetics, Jankovich, Károlyi, Pejacsevich, Széchenyi, Wenckheim, Wesselényi* neveket rég megörökítette. Egyesekét aktiv szereplésük révén, másokét alkotások körüli lelkes tevékenységükért, vagy ilyeneknek fejedelmi támogatásáért! Ő reájuk tekint fel reménykedve most is az ilyen ügyért hevülők tábora.

A társaság zömét az ügy szeretettel, melegséggel való fogadására, támogatására kérjük! Érdeklődés, a lovasünnep látogatása. különösen a vidékiek felkarolása, a fiatal generáció urainak és dámáinak aktiv részvételre sarkalása, mind megannyi kisebb nagyobb tényezője a sikernek, egyegy téglája a monumentális műnek, mely teljes kiépültével a mi ifju fővárosunkban évenként tartandó *Budapesti nemzetközi lovasünnep*-ben nyerné betetőzését és az 1920-iki Olimpiád itt ünneplésével megkoronázását.

Lovasképek a római *concorso ippico*-ról.

VIDÉK ÉS FŐVÁROS

IRTA SZMRECSÁNYI BÉLA

A központi pályaudvar érkező oldalán vártam valakire, mikor a nagy tolongásban, két ismerős fiatalember barátságosan üdvözölte egymást. Nevezzük az egyiket Pesty Francinak, a másikat Vidéky Tivadarnak,

Franci *A Társaság* egy példányát, a mely jobb kezében volt, áttette baljába, hogy kezét foghasson Tivadarral, aki vékonyra sodort esernyőt szorongatott hóna alatt.

— Oh! Szervusz!

— Szervusz! Rég nem látott ember . . .

— Hja! Mi vidékiek busulunk és koplalunk az idén, . . . rossz termés . . . csapások. Persze ti mulattok . . . nem tudtok minderről . . .

— Dehogy is nem. Olvastuk a lapokban.

— De szerencsére nem érzitek, mint a főváros egyáltalán csak ha táncolni kell árvizkárosultak javára tudja meg, hogy ilyenek is vannak. Ez a finom élet! Ohó! Már megjelent hivatalos lapotok is? — kérdezte Tivadar a Franci kezében fehérülő *Társaságra* célozva.

— Pardon. Kérlek, — talán *lapunk* . . . hiszen ép' ugy a tiéd is . . .

— Azt még majd meglátjuk . . . mert a főváros féltékeny jószág, nem igen türi, hogy valaki az ő ölében, — másról írjon . . .

— Kilátszik a lóláb, hogy dühös vidéki lettél, jegyezte meg Franci mosolyogva.

— Nem épen, . . . de hiszen azt te is tudod, hogy a főváros és vidék ugyanolyan viszonyban van, mint a közös hadsereg s a magyar adófizető polgár . . .

— Nem értem . . . miért?

— Hát csak azért, kérlek, mert a polgárnak is, bár nem tudja miért, — büszkének kell lennie a közös hadseregre, a mely legkiválóbb épkézláb fiait évente elviszi, leányait eludvarolja, tömérdek pénzébe kerül és mindezek tetejébe még lekissesbiti, lenézi a cibilt . . .

— No, no Öregem, kissé elepésedtél falusi magányodban.

— Kitünően érzem magamat, csak rugkapálok az ellen, hogy a főváros állandóan letejfelezzon minket, mert, — ha kinevetsz is, kijelentem, hogy a vidék fontosabb, mint a főváros.

— Kissé merész állítás, — jegyezte meg Franci a telivér boulevardiak gunyos mosolyával.

— Legkevésbé sem, mert egy vagyonos, társaság szempontjából fejlett vidék, építhet új fővárost, vagy előléptethet azzá egy vidéki gócpontot, arra azonban még a rómaiak idejében sem volt eset, hogy egy fényes főváros a társas élettelenység Sahara sivatagját, a mely körülvette, modern Robinzonokkal betelepítette.

— De mégis csak helyes, hogy legalább itt a fővárosban *egy* briliáns, együttérző társaság összesűrítésén fáradozunk . . .

— Kitünő gondolat . . . debuisset pridem, csak úgy ne járjatok vele, mint az egyszeri kisasszony a báli ruhájával . . .

— Nos?

— Azt kérte kedves papájától, hogy az egész farsangra csak *egy* ruhát csináltasson, de az olyan drága és fényes legyen, mint amilyen senkinek sincs . . . Mikor először öltötte magára a pompás ruhát, mindenki elámult. A második bálon már kevesen nézték, — azután már unalmasnak találta mindenki, talán ő maga is, . . . hamvazó szerda táján pedig egy kellemetlen anakronizmusnak tekintették, amely fölött napirendre tértek. Jobb lett volna több, közepes, de mindég friss ruhácska . . .

— Különösek a hasonlataid . . . — jegyezte meg Franci kissé idegesen. — De ennek a szép, érdekes új lapnak: *A Társaságnak* csak nem imputálsz ilyen egyoldalú tendenciákat?

Hubert festménye a párisi Salon kiállításán: Orosdy Fülöpné báróné és leánya.

— Sőt a legbiztosabban remélem, hogy mindent fel fog ölelni, a mi társaság szempontjából érték és érdekes. Talán még a vidék is lelkes szószólóra talál benne, mert nem a fővárosi, de a *magyar* társaságnak lesz kedvelt lapja . . . Erre különben garanciát nyújt *A Társaság* hatalmas írógárdája és szimpatiája a megyei élet iránt . . .

— No ja, de az csak a megye.

— Igen, de a megye ma homloktérben áll. Nemcsak azért, mert a közéletünk kitünőségei, kulturánk zászlóvivői újabb időben jórészt vidékről kerültek ki, de azért is, mert ott talpraállott a nemesség, s azok közé a szerencsések közé tartozik, akik végignézhették friss jó egészségben, saját temetésüket, amelyet a lábrakapó modernizmus rendezett nekik. A lankás dombokra épített fenyőlombos ősi kuriákban ismét felhangzott a vigság, muzsika, mert a nemesség ismét uralkodik, vezet, él, társaságilag is számottevő és remélhetőleg példát ad más tepsedő tényezőknél is . . .

— Igazad lehet. Hiszen az évente rendezett fényes megyei mulatságok is ezt igazolják . . .

— No ez épen kevésbé . . . mert megvallom, azt hittem volna, hogy a keménydereku vidék a fővárossal szemben is kimondja, hogy tapodtat sem mozdul, s nem adja oda népszerűségét s gavalléros hírét egy fővárosi bálnak . . . Most már a paritást csak úgy lehetne helyreállítani, ha megyékszerte budapesti pic-nic-et rendeznének a fővárosban letelepedett megyebeliek . . . hadd éljen a vidék is . . .

— Arra kíváncsi volnék, hogy Mucsán a két pisztolyhoz címzett vendéglőben hogyan rendeznél fényes bált? . . .

— Tehát neked Budapesten kívül csak Mucsá létezik . . . és valószínűleg nem hallottál a fényes maádi bálokról, ahol a társaság színe-java megjelent és csapongó jókedvüknek kis lajbizsebében elért volna a ti egész tangólázatok . . .

— Hja, — azok más idők voltak . . .

— Tudtommal akkor is télen volt tél és a farsangot is a kalendárium mutatta, mint most . . . sőt Maád város, amely most sem nagy hely, rongyos fészek lehetett negyven évvel ezelőtt. Azt pedig bizonyosan tudom, hogy a világ szép asszonyok és leányok ekhós szekeren, hólapátoló vagy sárkaparó hajduval a bakon, egy napijáró földről érkeztek oda, s bájaiknak pompájával, pezsgő kedvükkel odacsalták a fél országot . . . és meg sem kérdezték, hogy a maádi kettős csárdában, amelynek kormos falain jeleket hagyott a betyárromantika is, avagy a „nincs hitel“-korcsmában lesz-e a bál? Mányi pedig az ujhelyi primás lemuzsikálta öt körmét, mikor táncra állott ki a legszebb asszony: Andrássy Katinka grófné.

— Ennek valami lokális jelentősége lehetett akkorában . . . Talán a mádi szüret . . .

— Azt hiszem, a jelentőség a szívekben volt, mert hiszen Ránk-fürdő, Szobránc is gyűlőhelye volt szép uri társaságnak . . . ma pedig mindez nincs . . . a néhány nagyobb gócpontját kivéve . . . üres a vidék . . . és a társaság színejaván, mint vidám martalócok, megosztoznak a főváros és a külföld . . . de most ismét reményem van, hogy az új lap, A Társaság, pók ügyességével szálanként fogja összefűzni széjjelhulott részeit annak a nemzeti értéknek, amelynek jegyében utnak indult . . . s szellemes reklámjai nem feledkeznek majd meg a vidékről s a magyar mulatsági iparról sem . . .

Apródok a Ritz élőképeken: Kolozsváry Pál, Szász György.

Balogh Rudolf felv.

Genre-kép a Széchenyi bálról: A bálkirálynő.

— Ez mind helyes, csak az nem történhetik meg, hogy én parasztvárosban, frissen surolt padlón ropjam nemzeti táncunkat . . . jegyezte meg Franci, borotvált arcán a bajusz helyét lefelé simogatva kezével.

E pillanatban könnyű lépések és ruhasuhogás zajára lettek figyelmessé a beszélgetők s csakhamar szemben találták magukat a bájos Véry Idával, a főváros dédelgetett kedvencével, a kinek kecses lénye, graciózus mozgása, szinte fogalommá erősödött a báltermek izzó levegőjében.

— Melyikük lesz szíves nekem és a komornámnak jegyet váltani Véghelyre? . . .

Az urak versenyezve ajánlkoztak, de Franci közben időt talált, hogy olyan hangon, mintha Idácska, a Bakonyba készült volna, megkérdezze:

— Mit keres maga Véghelyen? . . .

— Bálra megyek . . .

— Kérem, ne tréfáljon . . .

— De a legkomolyabban . . . s szándékom mesésen mulatni.

— Ha nem tréfál . . . akkor Tivadar, kérlek, válts nekem is jegyet . . . én rohanok, telefonálok inasomnak, hogy a podgyászt hozza utánam . . .

— De Franci . . . egy ilyen parasztfészekben . . . surolt padlón . . . mit keresnél te? — tréfált mosolyogva Tivadar.

— Kérlek, ne kellemetlenkedjél, de válts jegyet . . . kiáltotta tovarohanva Franci.

Én pedig Idácska pompás alakját bámulva, arra gondoltam, hogy méhtolvajok módjára, csak a királynőket kellene néha a vidékre elcsalni — és akkor a raj majd hűségesen követné őket.

Bárczay István, Bezerédj István, Borhy Miklós, Csapó Pál, Csáky gróf, Csanak György, Gyertyánffy József és László, Gülcher Ármin, Horváth László, Kenessey István.

*Lippay László, Markovinovits Miklós, Nagy Móric, Podrhaczky Olivér, Polgár Béla és József, Sinkovics László, Shulpe Emil, Széchenyi gróf, Tunkl Tamás báró, lovag Vaál Henrik stb.
A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF NEVELŐ-INTÉZET NÖVENDÉKEI.*

Uri piknik — fejdisz-bál (balról jobbra): Orezy Vali, Marton Gitta, Tamássy Hanna, Bornemisza Margit, Bolgár Lilli, Roskoványi Elli, Faragó Ilonka, Molnár Juliska, Rickl Baby, Kálmán Sári, Radisics Mariette, Radisics Alice. A közepen: Szerviczky György, az uri piknikek rendezője.

Uri piknik — hét Miklós: Jeszenszky báró, Wettstein, Terbócz, Perczel, Benke, Sármezey, Glósz — Miklósok.

ÉLŐKÉPEK A RITZBEN: MENUETTE.

Balogh Rudolf felvetelei.

1. Hartl Edith — Kálmán Pali. 2. Mándy Alice — Farkas Kálmán. 3. Fráter Lulu — Paksy Józsi. 4. Bolgár Lili — Ferdinándy Béla.

ÉLŐKÉPEK A RITZBEN: BÁBJÁTÉK.

Angol: Megay Gizi. Rokoko: Mándy Alice. Török: Holub Jenőné. Biedermayer: Kray Gyuláné. Japán: Kálmán Sári.
Perzsa: Astuto Györgyné hercegné.

Balogh Rudolf felv.

Élőképek a Ritzben: 1. Szénásy Magda — baba. 2. Balás Dóra — hollandi lány. 3. Sipeky Erzsébet — Marguaretta.
Gainsborough kép: Gaál Stefanie, Bissingen Margit grófnő, Elek Mária. — Bissingen Margit grófnő.

MAGYAROK ST.-MORITZBAN

St.-Moritz a téli sportok Mek-kája. Vágyó szívvvel tekint feléje mindenki, aki téli sportot üz. Ott küzdeni a dicsőségért a legnehezebb, de az ott aratott babér a legértékesebb. Értékessé teszi nemcsak a belső tartalma, az, hogy legerősebb ellenfelek ellen, a legszigorubb sportkövetelmények között kell kiküzdeni, de az is, hogy a mi ott a sportban történik, ugyszólván az egész világ szeme előtt játszódik le, s hírét Reuter távirat viszi szét mind az öt világrészbe.

Ezért kell örömmel üdvözölnünk, hogy a téli sportok immár mindig újabb s újabb ágában jelennek meg odakünn a magyar színek képviselői, s ott szereznek dicsőséget hazánknak.

Ezidén a Budapesti Korcsolyázó Egylet bandy csapata volt az, a mely első ízben lépve a st.-moritzi bandy rink tükörsima jégére, eddigi legértékesebb győzelmét arathatta. A *St.-Moritz Bandy Club*, az ottani legelőkelőbb sportklubok egyike, a melynek aktív játékosai között *Festetics* Taszilo herceg is szerepel, hívta meg a B. K. E. csapatát, hogy vele, s az ugyancsak meghívott *Leipziger Sport-Club*-bal mérkőzzék. Az így előkészített verseny méltó volt St.-Moritz sportnívójához, mert a német ellenfél a világ legjobb bandycsapata, a mely az utolsó 12 évben egyetlen véletlen eset kivételével, minden küzdelméből győztesen került ki. St.-Moritzban eddig négy ízben voltak, s mindenkor mint nagyaranyu győztesek távoztak. A vendéglátó klub tagjainak zöme angol, a kik bár mint igazi sportemberek mindenkor elismeréssel hajoltak meg a sportbeli kiválóság előtt, de akiknek szive mélyén mégis lehetett egy rejtett hur, a mely megrezgett arra a gondolatra, hátha megszakad most a germán diadalut, s hogy ez a magyar csapat, a mely hat év óta összes külföldi ellenfelei közül egyedül a lipcseiekkel nem tudott megbirkózni, most végre erőt fog venni rajtuk. A *St.-Moritz* elleni eredmények nem látszottak e reményt táplálni, mert a magyarok 7:0 arányu győzelmével szemben a lipcseiek 11:0-t értek el. Annál nagyobb s örvendetesebb meglepetést nyújtott azután a magyar csapat hatalmas küzdelme a nagy mérkőzésen. A külföldi — főkép az angolközönség szimpátiája, s a kis számu, de végtelenül lelkes magyar publikum folytonos, izgató biztatásai a magyar csapatot óriás erő kifejtésre készítették, ugy hogy az páratlan agilitásával kezdettől

A világ legjobb skeletonpályája, St.-Moritzi Cresta run. (Shuttle-cock forduló)

fogva sakokban tudta tartani hatalmas ellenfelét. Mintegy husz perczig folyt a küzdelem, a melynél erősebbet, keményebbet, önfeláldozóbbat még St.-Moritz nem látott. A magyar agilitás azonban jobban bírja a gyilkos tempót, s *Lauber Dezső* a vezető goalt ütve, megtöri a lipcseiek verhetetlenségének varázsát. Innen kezdve mindjobban kidomborodik a lankadást nem ismerő magyarok fölénye, a kik *Csáky Béla* gróf további 2 és *Krempels Béla* 1 gólja révén 4:0 végeredménnyel, mint a legszebb mérkőzés győztesei hagyhatják el a küzdőteret.

A magyar csapatot lelkesen ünnepelték. A *St.-Moritz Bandy Club* elnöke, Capt. E. L. *Strute* a Kulm-szálló nemzeti színeinkkel ékesített disztermében fényes lakomát adott, s üdvözlő beszédében elragadtatását fejezte ki a fölött, hogy a magyarok egy ily nagyszerű játékból ily reális győztesekként tudtak kikerülni. Klubjának nagy elismeréseképpen pedig kijelentette, hogy *Lauber Dezsőt*,

Balogh Rudolf művészi fényképe.

ROCOCO DÁMA.

a győztes csapat kapitányát a *St.-Moritz Bandy Club* tiszteletbeli tagjává választotta.

A nagyszerű mérkőzés hatása alatt elhatározta a Szt.-Moritz Bandy Club, hogy az összes nemzetek legjobb csapatának meghívásával ezentul évről-évre rendez bandy-világbajnokságot, s arra *Mr. Badrutt* áldozatkészségéből hatalmas vándordíjat s a győztes csapat tagjainak kilenc aranyérmét ajánl fel.

A bandy-sikert egy hét múlva a magyar műkorcsolyázásé követte. *Méray-Horváth Opika*, a világ legjobb hölgykorcsolyázóival szemben megnyerte a *hölgy-világbajnokságot* s *Jaross Pál* a nemzetközi junior műkorcsolyázó-versenyt. *Méray-Horváth Opika* nemcsak a tudásával magaslott ki kiváló ellenfelei közül, de azzal a végtelen finomsággal s gráciával is, a mellyel a legnehezebb gyakorlatok egész sorát bájosan könnyed egészfére fűzte össze.

A magyarok e sorozatos győzelmével legjobban *Stefánia* királyi hercegasszony érzett együtt. A versenyzőket több ízben megszólította s ki nem fogyott az irántuk való érdeklődésből. Győzelmek után ő volt a legelső s legboldogabb gratuláns.

A nagy versenyek komoly izgalmai mellett — s főképp azok után — sorra kerültek immár könnyű mulatságképpen az összes többi sportok. Elsősorban természetesen a *Bob run*, ahol *Csáky Béla* grófot, a legklasszikusabb pályán avatta bobvezetővé egyik ős szánkázó társa. Ugyancsak ők ketten próbálták ki a *Cresta run* meredek jégfelületét. *Csáky Bélát* majd elragadta fékezhetetlen skelettonja. A „Shuttle cock“ forduló tetejéig repült fel, s féllába már a levegőben volt, mikor sikerült visszaterelnie szánkóját. *Lauber* lassusági rekordot csinált a pályán, 1 p. 13 mperc alatt csuszva le a „Junction“-tól.

A társas sportszórakozás terén dominál a *sielés*, a melyben részt vett az egész magyar társaság, a mely mint néző drukkolt a magyar győzelmek mellett. *Haupt-Stummer* Zsófia bárónő a legtalentumosabb művelője a sielésnek. Kedvesebb szórakozás alig képzelhető annál, mikor egy

A m. kir. honv. Ludovika Akad. ski csapatainak gyakorlatai Diós-Jenőn

A B. K. E. csapata. (Balról jobbra): *Krepels Béla*, *Minder Frigyes*, *Lauber Dezső*, *Csáky Béla* gróf, *Hevesi Kornél*, *Bäck Imre*, *Ságody Ervin*, *Izsák Tibor*, *Lator Géza*, *Baráth Leó*. Térdelve: *Vojnits Miklós* br., *Oláh Aladár*

A m. kir. honv. Ludovika Akad. ski csapatainak gyakorlatai Diós-Jenőn

lovasszánkóba akaszkodva huzatja magát a sielő. Nem is oly ritka a kicsuszás; a puha hóban való hempergés a mulatságnak derüs epizódja.

Kedves, derüs látványt nyújt a Kulm melletti „*Badrutt's-Park*“-ban levő si-gyakorlóhely, hol a nyári golf-pályának dombos területén keresztül-kasul vibrál a sok fantasztikusan élénkszinű sweatert viselő sportlady.

Mellette a „*Curling-rink*“-en csusztatják tizenhat kilós kőpogácsáikat az angolok. Az egyetlen játék, a mely eddig még idegen nekünk. *Haupt-Stummer* Lipót báró, ki a lawntennis sportunknak is egyik első propagálója, talán megadja az impulzust, hogy ez a kedves jégjáték nálunk is otthont találjon.

A st.-moritzi magyar sport-reprezentálók sorát *Patay György* teszi teljessé, a ki egy ideig gyengélkedvén, ezidén későbbben kezdte meg tréningjét, de a ki most már ismét épp oly féltett ellenfél a *Bob run* nagy versenyein, mint a milyen rekordverő formájában az elmúlt években volt.

Lóverseny a st.-moritzi tavon.
 Eötvös Báby bárónő és Chamraré Felixné, sz. Karácsonyi Mémí grófné
 Celerina Szabó Nándi felv.
 Bauer Antalné, Bauer Litta, Herr von Beckeratt

A sportszórakozások egész serege kínálkozik még a tavon. A lehangerezett hófelületen lóverseny, sikkjöring (ló által vontatott sielő) és ügetőverseny váltakoznak, a melyeket a tréfás versenyek egész sora tarkít. Ezek közül legkedveltebb a *Skiing Race*, melynél egy korcsolyázó vontat egy sielő hölgyet és a *Ladies Hoop Race*, korcsolyázó hölgyek versenykarikázása a jégen.

A nappali élénkségnek méltó folytatása az esték nagyvilági hotelélete. A Kulm, Palace, Carlton s Grand Hotel fényes termeiben sorra váltják egymást az estély, táncverseny, brioge tournament, pompásan rendezett kotillonok, zeneestélyek s más efféle szórakozások.

Honfitársaink itt is nagy sikerrel szerepelnek. A Ritzbeli tangótársaságot előnyösen képviselte *Vojnits* Miklós báró. A nagy, nemzetközi forгатagba pompásan olvad bele a magyarok kicsiny, de válogatott társasága, melynek sorában *Pontresinában*, Majláth József gróf és Schell Gyula báró családjukkal, *St.-Moritzban* Lónyay Elemér gróf és felesége, Stefánia királyi hercegnő, Festetics Tasziló herceg,

Haupt-Stummer Lipót báróék, Biedermann Ottóék, Lukács Lucie, Szabó Nándor, Latinovich Daley, Keltz Telegdi Ilona, Telegdi László, Bauer Antalné és leánya, Biró Lajos és két leánya, Beck Gyula báró és felesége, Hatvany Lili bárónő, Solymosy-Nemes báróné leányával, Gyürky-Solymosy grófné leányával, Patay György, Károlyi Mihály gróf nővérével, Poppenheim Erzsébet grófnéval, Windisch-Grätz Károly herceg és felesége, *Davosban* Sztankovánszky Imre, Wenckheim Miklós gróf, Pálffy Ferenc gróf és mások.

St.-Moritz tehát mindent egyesít magában: komoly sportot, kedves szórakozást a téli sport minden elképzelhető ágában s magas nivót, igazi nemzetközi világot a társasélet terén. St.-Moritz a téli sportnak Mekkája, de a téli szórakozásnak, a téli társaséletnek paradicsoma is egyuttal. Rajta keresztül egy értékes világ rokonszenvét hódíthatjuk meg a magyarságnak. Évről-évre kimenni, ott dicsőséggel szerepelni, jól reprezentálni, — magasrendű érdeke az egész magyar sportéletnek.

Lauber Dezső

1. Patay György
 2. Miss Livingstone

3. Beck-Hatvany Lili brnő
 5. Madarassy-Beck Gy.br.

TÉLI SPORTÉLET ST.-MORITZBAN — 1914.

1

2

3

4

5

1. Mérey-Horváth Opika, a győztes világbajnok.
2. Gymkhana. Vontató verseny sitalpon.
3. Jég hockey (bandy) verseny. Lauber Dezső beüti az első goalt a lipcsei csapatnak; A háttérben Csáky Béla gróf csatár.
4. Gymkhana: Ladies Hoop Race.
5. Behavazott nézőközönség.

Fleury felvételei.

PÁRISI DIVAT

Cannes, február 12.

Három hetet töltöttem Párisban, bejártam valamennyi jónevű szabócéget, tanulmányoztam a divatot s ruhátáramat kiegészítve — Cannesba utaztam. A divatlap ugyan minden újdonságról beszámol, mégis azt hiszem, hogy egy asszony sok mindent lát és észrevesz, amiről a divatújság nem tesz említést.

Mivel a fején kell kezdeni, kezdjük a kalapokon. A mai divat szép és kecses. A kalapok kicsinyek, a formák elképzelhetetlenül furcsák, de mégis izlésesek. Felhajlások, lehajlások teszik változatossá. Részben diszmagyar kalpagjainkra, részben indián tollszere emlékeztetnek.

Valódi kócsag, paradicsommadár, pici strucefjek gyakoriak. Újdonság a pávatoll. Az igazán sikkes délutáni kalap tiszta fekete, a trotteur füstszerű vagy szintén fekete: *Tete de Negre*. A parisienne este csak akkor hord kalapot, ha nincs esti ruhában. Este a legkülönbözőbb hajviselet, hamis chignonok divatosak. Legutolsó divat oldalt hátul simán, fent bubosan felfésülve, oldalt arcba, két kis oldalzakállal. A hajba különböző reifokat, kócsagokat, tüll csokrokat, pici, átlátszó tüllkalapokat hordanak. Esti ruha alatt a mi báliruháinkat kell értenünk. Ebben a zsanerban óriás választék van. Mentől kevesebb mindenből, ez a jelszó! Láttam térdig hasított, övig kivágott ruhát. Jó még, ha a felhasított szoknya egy kis átlátszó guvrirozott gázzal van elfüggönyözve. De ne gondoljuk, hogy ezt csak az éj csillagai viselik. Egy Ritz-dinner ugyanazt a látványt nyújtja, mint valami éjjeli mulatóhely. És tekintve, hogy a music-hallokban karcu, graciózus párisi leányok, a Ritzben ellenben agyontáplált milliomosnák viselik, a dolog sokkal szembetűnőbb. De nem ez a mély kivágás teszi annyira bizarrá a bál ruhát, hanem némely ruhadarab teljes hiánya. *Shocking?* Dehogy. Ellenkezően. Selyemharisnya, cipő, egy selyem valami, no és a ruha, jobban mondva, egy ruha maradványa, — *c'est tout*. A bálruha selyemből, gáz csipőfodrokkal, alul szűken, fehér vagy rózsaszín kis moulin fichuval, legtöbbször teljesen ujj nélkül készül. Azok a bizonyos fodrok a csipő körül és a szoros öv még mindig a 3 mois divatját mutatja és domborítja elő. Az igazi párisi nő soha sem visel fűzöt, még az erősebb dáma is csak triko csipőszoritót hord halcsont nélkül.

Az esti ruhák színe igen változó. Kinek mi áll jól, ki mit szeret. Mint mindenben, ebben is a fekete vezet. Gyönggyel himzett tunika, strass szegély, — kedvelt disz a mamák vagy öregebb hölgyek részére. Semmi nehéz dolog, könnyű diszkrét színek, nagy virág az övbe tűzve: a táncoló fiatalság viselete. Uszályt csak diszes nagy toaletthez s csakis idősebb dámák viselnek. Azokat a bizonyos nyulványokat oldalt-hátul, amit a divatlapok hoznak, Párisban senki sem viseli.

A délutáni ruha bársonyból, selyemből, dufotinból készül, kevés disszel, vékony prémszegéllyel, a nyak szabadon hagyva. A csipő körül taftbuggyokkal, tüllfodrokkal, alul nagyon szűken, diszkrétén hasítva. Az ujj lehet tetszés szerint hosszú vagy rövid. Divatos az átlátszó hosszú tüllujj. A színek általában sötétek. Az ugynevezett angol sima kosztümöt Párisban már nem viselik. Minden

kosztüm más és más, de abban megegyeznek, hogy valódi prémmel vannak gallérozva. Szegélyezve és manzsettázva viselik, fent bőven hagyva, a csipőkön megszorítva, vagy kimono szabásban, vagy övvel, de sohasem szorosan, azaz testhez állóan. Szín sötét, divatos a zöld és a füstbarna. A bluz vagy fehér, vagy a ruha színe, a lehetőségig vékony és átlátszó tüllből, kreppből és muszlinból, mindig nyak nélkül. Abnormitás, hogy bizonyos körök most már a bluz alá sem vesznek fel semmit. A harisnya vagy a ruha színe, vagy fekete selyem, hihetetlenül vékony, drága, de nem tartós anyagból készül. Valódi csipke és gáz betéttel is készítik, himezve vagy gyönggyel kivarrva. A cipőforma mindig kurta, hihetetlenül magas sarokkal, szalaggal a lábhoz fűzve, drága strassz, vagy gyöngycsattal és gombokkal. A brokát esticipő, a papagály összes színeivel, nagy divat.

A fehéreneműben óriás luxust üznek. Egy-egy kis dologért, amely teljesen sima, négy-öt száz frankot kérnek.

Még néhány szó az esti köpenyről. Készítik valódi csincillából, hermelinből. Vállamon volt egy valódi orosz coboly-köpeny 150.000 frank értékben. Rubenstein Ida színésznőnek készült Worthnál. Mialatt a szabó áradozva dicsérte, a legnagyobb nyugalommal jegyeztem meg: „Igen, igen, nekem azonban nem tetszik a színe!” Látták volna mily sértődötten emelte le rólam a köpenyt: *Vous etes difficile, madame!*

A legtöbb estikabát plüsből és bársonyból készül, igen bő, kimonó szabásban. Kedvelt szín a zöld és a tangósárga, de legkelendőbb a fekete, mivel a legpraktikusabb is. A prémekek közül a putocs, azaz magyarul a görény volt a divat-prém. Általában a prém dominál. Breitschwanz-kabátokat, óriási gömbalaku muffokat, legkülönbözőbb formájú boákat hordanak a test körül csavarva, az egész alakot befedve.

Az ékszer kevés, de jó minőségű. A retikülök dél-előtti sétára sötétszínű bőrből, estére aranyból, ezüsből, vagy bársonyból, selyemből készülnek.

Nem a pénz, a tulságosan drága, tulhalmozott ruházkodás az, ami elegánssá teszi a nőt. Egy árnyalattal diszkrétebb szín, két disszel kevesebb, mint amit a szabónő ajánl, és a ruha már is sokkal szebb. Hisz a párisi nő még csak nem is szép, ha jól megnézzük, de hajlékony alakja, utolérhetetlen sikkje még a csunyát is bájossá teszi. Mennyivel szebbek a mi magyar asszonyaink. Naponkinti de csak langyos fürdővel, fél órai tornával, a nehéz ételek és a tulságos sok édesség elkerülésével, a magyar dama nemcsak utolérhetné, de tul is szárnyalhatná a híres párisi nőt.

Sz. P.-né.

A Társaság

Kiadja a Divat és Művészet lapkiadó vállalat
Budapest, Kristóf-tér 2. szám.
Telefon: 78-98.

CSASZ. ÉS KIR. UDVARI SZALLÍTÓ

HARIS ZEILLINGER ÉS TSA

☉☉ A KÉK CSILLAGHOZ ☉☉

MENYASSZONYI KELENGYÉK, VÁSZN ASZTAL-
NEMŰEK, NŐI- ÉS FÉRFI FEHÉRNEMŰEK
LEGUJABB MODELLEK SZERINT
BUDAPEST, IV. KER,
VÁCI-U. 16

PENSION BELLEVUE

Budapest, V, Zoltán-u. 8. Telefon 140-88
Minden kényelem. ◦ Kitűnő konyha
A Társaság előfizetőinek árkedvezmény

*Robes Manteaux Fourrures***Holzer***cs. és kir. udvari és kamarai szállító***Budapest,***IV., Kossuth Lajos-u. 9.***Marton Alajos***cs. és kir. udvari szállító***Budapest,***Váci-utca 12.***Divat és Művészet***a legelőkelőbb folyóirat. Megjelenik havonta.**Felőszerkesztő Berkovits Hugó.**IV. évfolyam.*

- ☐ A DIVAT ÉS MŰVÉSZET április, október és december havi számai pazar kiállítású album-alakban jelenik meg.
- ☐ A DIVAT ÉS MŰVÉSZET állandó rovatai: A legújabb párisi divatkreációk bemutatása, Férfidivat, Gyermekdivat, Színház, Művészet, Kézimunka, Sport, Művészi lakásberendezés, Praktikus tanácsok, stb. stb.
- ☐ A DIVAT ÉS MŰVÉSZET előfizetői a Divat és Művészet szerkesztősége által rendezendő divatrevükre ingyen belépőjegyet kapnak.
- ☐ A DIVAT ÉS MŰVÉSZET szerkesztősége az előfizetők között évenként kétszer nőiruhát, kalapot, füzöt s egyéb divatcikket sorsol ki.
- ☐ A DIVAT ÉS MŰVÉSZET előfizetési ára: egész évre 18 korona, félévre 10 korona, Előfizetéseket elfogad és mutatványszámot régebbi példányokból 80 fillér bélyeg ellenében küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. kerület, Kristóf-tér 2. szám. Telefonszám: 78-98

Ritz-szálló, a fővárosi társaság találkozó helye. Five o'clock teák. Ebédekre, estélyekre, hangversenyekre, bálokra kiválóan alkalmas.

AJÁNLHATÓ CÉGEK:

Maison Berkovits női divatterme cs. és kir. udv. szállító, Kristóf-tér 2.

Szelnár virágkereskedése, Ferenciek-tere 9. szám.

Földváry Imre divatüzlete, Kossuth Lajos-utca 18. szám.

Marton Alajos diszműáru kereskedése, Váci-utca 12. szám.

Porfy Testvérek kalapüzlete, Váci-utca 25. szám.

Mitterdorfer divatkereskedése, Kigyó-utca 4. szám.

Kertész Tódor sportraktára, Szervita-tér 10. szám.

Philanthia virágcsarnok, Budapest, Váci-utca 9. szám.

Szénásy és Bárczai selyemraktára, Szervita-tér 2. szám.

Magyar háziipar, Budapest, Kigyó-tér 1. szám.

Brachfeld divatüzlete, Budapest, V., Dorottya-utca 1. szám.

Karácsonyi uri szabászata, Korona-herceg-utca 3. szám.